

ELEN LAANEMAA, TRIIN KIBAR,
AIDA HATŠATURJAN, SIRET PIIRSALU,
LEA PÜSS, BRITT PETJÄRV,
KATERIINA RANNULA, ELLE SÕRMUS,
ÕIE TÄHTLA

**EESTI KOLME RAKENDUSKÕRGKOOLI
(SISEKAITSEAKADEEMIA,
TALLINNA TEHNIKAKÕRGKOOI,
TALLINNA TERVISHOIU KÕRGKOOI)
ÕPPURITE HINNANG RAKENDATAVALE
KEELEÕPPESÜSTEEMILE**

UURINGU RAPORT

SISEKAITSEAKADEEMIA
ESTONIAN ACADEMY OF SECURITY SCIENCES

ELEN LAANEMAA, TRIIN KIBAR,
AIDA HATŠATURJAN, SIRET PIIRSALU,
LEA PÜSS, BRITT PETJÄRV,
KATERIINA RANNULA, ELLE SÕRMUS,
ÕIE TÄHTLA

EESTI KOLME RAKENDUSKÕRGKOOLI
(SISEKAITSEAKADEEMIA,
TALLINNA TEHNIKAKÕRGKOOL,
TALLINNA TERVISHOIU KÕRGKOOL)
ÕPPURITE HINNANG
RAKENDATAVALE
KEELEÕPPESÜSTEEMILE

UURINGU RAPORT

SISEKAITSEAKADEEMIA
ESTONIAN ACADEMY OF SECURITY SCIENCES

Autoriõigus: Sisekaitseakadeemia 2022

Keeletoimetaja: Siiri Soidro

Küljendus: Flagella OÜ

ISBN 978-9985-67-382-9

www.sisekaitse.ee/kirjastus

SISUKORD

1. Sissejuhatus	4
1.1. Probleemipüstituse taust ja uuringu eesmärk	4
1.2. Uuringus osalenud rakenduskõrgkoolide keeleõppesüsteemi ülevaade	4
1.2.1. Sisekaitseakadeemia keeleõppesüsteem	4
1.2.2. Tallinna Tehnikakõrgkooli keeleõppesüsteem	5
1.2.3. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli keeleõppesüsteem	6
2. Uurimismetodoloogia ja valim	8
3. Õppurite rahulolu keeleõppega. Andmete analüüs	9
3.1. Sisekaitseakadeemia	9
3.2. Tallinna Tehnikakõrgkool	18
3.3. Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	26
4. Kolme rakenduskõrgkooli õppurite rahulolu erialakeeleõppega. Võrdlev analüüs	34
5. Ettepanekud erialakeeleõppe tõhustamiseks kolmes rakenduskõrgkoolis	37
Kokkuvõte	39
Kasutatud kirjandus	40
Lisa. Küsitlusankeet	41

1. SISSEJUHATUS

1.1. Probleemipüstistuse taust ja uuringu eesmärk

Eesti kolmel rakenduskõrgkoolil on pikaajaline traditsioon õpetada eesti, inglise ja vene erialakeelt. Erialakeele (ingl *Language for Specific Purposes* ehk LSP) all mõistetakse erialases suhtluses kasutatavat keelt, mille sõnavara, terminoloogia ja keelendid on determineeritud erialaspetsiifiliste vajaduste ja pädevustega (Hutchinson & Waters, 1987; Dudley Evans & Saint Johns, 1998; Laurence, 1998; Swales, 2000 jt; sh Eesti uurijad: Saorso ja Sõrmus, 2008; Kikerpill ja Sõrmus, 2008 jt). Erialakeele õpetamisel lähtutakse erilisest metoodikast (sh lõimitud aine- ja keeleõpe ehk LAK-õpe), mis tugineb erialaainetes õpetatavale sisule ja terminoloogiale.

Pikaajaline erialakeele õpetamise kogemus, kõrgkoolide tõhus koostöö, keeleõppeprojektides osalemine, keeleõppesüsteemi ülesehituse sarnasus ja rakenduskõrgkoolide õppekorralduse eripära andis idee küsida õppurite tagasisidet oma kõrgkooli keeleõppesüsteemile ja võrrelda tulemusi. Kogemusi jagades selgus, et kolme kõrgkooli keeleõppesüsteemi probleemkohad on sarnased. Samuti oli iga kool huvitatud oma õppurite hinnangust keeleõppele. Niisiis oli uuringu ajend ka võimalus õppida ja võtta üle parimad kogemused, meetodid ja lähenemised teiste kõrgkoolide keeleõppesüsteemist.

Uuring toimus aastail 2020–2022. Uuringu eesmärk on kolme rakenduskõrgkooli keeleõppesüsteemide võrdlemise kaudu parandada keeleõppe kvaliteeti. Õppurite tagasiside annab võimaluse esile tuua ja analüüsida peamisi probleeme, millega õppurid puutuvad kokku erialakeele õppimisel.

1.2. Uuringus osalenud rakenduskõrgkoolide keeleõppesüsteemi ülevaade

1.2.1. Sisekaitseakadeemia keeleõppesüsteem

Sisekaitseakadeemias (kuni 1998. aastani Eesti Riigikaitse Akadeemia) õpetatakse keeli alates kooli avamisest 1992. aastal. Sellest ajast alates on akadeemias õpetatud ka erialakeelt. Sisekaitseakadeemia erialad on politsei ja piirivalve, pääste, toll ja maksundus, korrektsioon. Akadeemias on õpetatud eesti, vene ja inglise keelt ning vabaainetena saksa, prantsuse, soome ja araabia keelt. Keeleõppe maht on olnud erinev. Aastast 2010 rakendatakse lisaks erialakeeletundidele ka lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK-õpe). Alates 2016/2017. õppeaastast on akadeemias kasutusel uus keeleõppesüsteem, mis on kooskõlas tööandjate ootustega ja toetab õppuri keeleoskuse järjepidevat arendamist.

Sisseastumisel on eesti keele oskuse nõue vähemalt tasemel B2 ja päästekorraldaja erialal lisaks vene keele oskus tasemel B1, sest madalama keeleoskusega ei suuda nad õppe lõpuks vajalikku erialast keeleoskust omandada. Sisekaitseakadeemia sisseastumisel testitakse eesti keelest erineva emakeelega kandidaatide eesti keele oskust kokkuvõtte kirjutamisega. Justiitskolledži nõue on aga eesti keele C1-taseme tunnistus ja seal eesti keele oskust eraldi ei testita. Kui eesti keelest erineva emakeelega kandidaadil on tehtud C1-taseme eksam, siis ta ei pea eraldi testi sisseastumisel tegema. Eesti emakeelega kandidaadid, kes on lõpetanud gümnaasiumi enne riigieksamite kehtestamist, ei pea samuti eesti keele sisseastumistesti tegema, kuid need, kes pole teinud eesti keele riigieksamit või kelle riigieksamitulemus on alla 40 punkti, peavad sisseastumisel sooritama eesti keele funktsionaalse lugemisoskuse testi. Need eesti keelest erineva emakeelega kandidaadid, kes läbivad ülejäänud sisseastumiskatsed edukalt, aga eesti keele testi tulemus on 40–60 punkti, peavad enne õppeaasta algust läbima 80-tunnise eesti keele intensiivkursuse. Eesti keele õpe jätkub 1. kursuse sügissemestril.

Esmakursuslastel testitakse sügisel vene ja inglise keele oskust. Õppevormist ja erialast lähtudes testitakse kas suuliselt ja kirjalikult või ainult suuliselt ning suunatakse vajaduse korral tugikursustele, et õppur oleks erialakeele omandamiseks valmis.

Kõikidel kõrghariduse erialadel, välja arvatud päästeteenistuse erialal, on kohustuslik õppekava lõpetamisel osata eesti keelt C1-tasemel, vene keelt B1-tasemel ja inglise keelt B2-tasemel, päästeteenistuse erialal on vaid

eesti ja inglise keele nõue. Põhirõhk on vene ja inglise erialakeele omandamisel. Finantskolledžis õpivad õppurid lisaks riigikeelt (ametikeele kursusel). Kogu keeleõppesüsteem on üles ehitatud nii, et ka need, kellel on vene ja/või inglise keele oskus õppe alguses nõrk või puudub, saavad esimesel kahel õppeaastal keelt õppida valikainetes (vene keeles algtasemest (A1) madalama kesktasemeni (A2), aga rõhk on suulisel eneseväljendusel; inglise keeles madalam kesktase (A2+) kuni kesktase (B1), et tulla toime erialakeele kursustega kas 2. kursuse kevadel või 3. kursuse sügisel). Enne erialakeele kursusi toimub vahetestimine, mis annab ülevaate õppurite keeleoskuse arengust. Erialakeeleõpe on integreeritud erialaainete moodulitesse ja õpiväljundid on kooskõlas õppekava eesmärkidega.

Kutseõppe õppurite õpiaeg on 1,5 aastat ja nende keeleõpe on lühem, kuid ka lõpetamisel on keeleoskuse nõuded madalamad: nii inglise kui ka vene keeles on tasemenõue A2. Politsei- ja piirivalvekolledži eesti keelest erineva emakeelega kadetid õpivad eesti keelt 108 tundi ja peavad õppe lõpus sooritama C1-taseme testi, et tööle asuda. Pääste kutseõppes on erialane eesti, vene ja inglise keel valikainetena, päästekorraldajatel on valikainetena inglise ja/või vene ja/või eesti keel. Vanglaametnikud õpivad ainult vene keelt. Keeleõppe maht erineb nii erialati kui ka õppetasemest (kutseõpe 1–1,5, kõrgharidus 3 aastat) ja õppevormist (päevaõpe, sessioonõpe) sõltuvalt. Olenemata õpivormist on õppekava eesmärgid ja õpiväljundid samad.

Keele vaba- ja valikaine kursused on inglise keeles 2 EAP/EKAP ja vene keeles 3 EAP/EKAP. 1 EAP tähendab päevaõppele keeleõppes 18 auditoorset tundi ja sessioonõppes 12 tundi. Erialakeele ainete maht on kolledžites erinev, 3–4 EAP. LAK-õppe maht on kõikides õppevormides õppeaja jooksul 36 tundi. Need tunnid on integreeritud õppekavadesse (minimaalselt 36 akadeemilist tundi). Vene ja/või inglise keele LAK-loengute jaotus on vajaduspõhine. Seega, keskmiselt on vene keeles (algtasemest erialase keeleni) kõrghariduses 234 akadeemilist tundi õpet + LAK-õpe ja individuaalne töö (sessioonõppes 132 akadeemilist tundi). Inglise keelt on võimalik õppida päevaõppes 126 akadeemilist tundi + LAK-õpe ja individuaalne töö (sessioonõppes 84 akadeemilist tundi). Kutseõppes on vene keele õpet 138 akadeemilist tundi + LAK-õpe ja individuaalne töö (sessioonõppes 92 akadeemilist tundi) ning inglise keelt valikainena kuni 72 akadeemilist tundi.

Lisaks keelekursustele on õppureid kaasatud keeleõppeprojektidesse (eesti ja vene keele õpe), et toetada keeleoskuse arengut. Eesti keele õppe toetamiseks on Sisekaitseakadeemias kirjutamiskeskus. Samuti on keeleõppuril võimalik osaleda suunatud eesti-vene tandemkeeleõppes. Lõimitud aine- ja keeleõppe maht on suurenenud ja kõikidesse õppekavadesse integreeritud, vene ja/või inglise keele LAK-loengute jaotus on vajaduspõhine.

1.2.2. Tallinna Tehnikakõrgkooli keeleõppesüsteem

Tallinna Tehnikakõrgkoolis õpetatakse erialaseid võõrkeeli alates 1992. aastast, kui endisest Tallinna Ehitus- ja Mehaanikatehnikumist (TEMT) sai kõrgkool – Tallinna Kõrgem Tehnikakool (aastast 1999 Tallinna Tehnikakõrgkool). Selle aja jooksul on koolis õpetatud eesti, vene, inglise, saksa, prantsuse ja soome keelt.

Tallinna Tehnikakõrgkool annab haridust spetsialistidele kuues instituudis kokku 19 erialal. Võõrkeelte õppimine on enamikul erialadel õppurite oma valik, st võõrkeeled on valikained. Erialati on nii keelevalikud kui ka keeleõppe maht erinev. Kõigil erialadel on võimalik õppida erialast inglise keelt ja tööalast vene keelt taasalustajatele, v.a ehitusinstituudis, kus inglise keel on kohustuslik ja tööalane vene keel valikaine.

Erialase võõrkeele kursustel käsitletakse õpitava erialaga seotud teemasid. Kursuste õppematerjal põhineb erialatekstidel, mille terminoloogia on aluseks õppija keelelisele arengule ning mille sisu täiendab õppuri erialalist kompetentsi. Keeleõppemetoodika keskmis on aktiivõppemetooditele rajatud lõimitud aine- ja keeleõpe (LAK). Toimub aine- ja keeleõpetaja koostöö: koostööna aineprogrammi koostamine (teemade valik), küsimuste tekkimisel vastastikku konsulteerimine ning lõpptulemuse (nt ettekannete) ühine hindamine, st aineõpetaja hindab eksperdina erialateadmisi ja keeleõpetaja keeleoskust. Keeletunde teeb üldjuhul keeleõpetaja, aineõpetaja keeletundides ei osale.

Erialase inglise keele õpe algab üldjuhul 1. kursuse 2. semestril 3 EAP mahus (78 akadeemilist tundi), mis tähendab statsionaarses õppevormis õppijatele 32 auditoorset tundi ja 46 tundi iseseisvat õppimist, kaugõppes õppijatele on vastavad arvud 12 ja 66. Keeleõpet saab jätkata 2. kursusel (3. semestril) samas mahus (3 EAP), mille vältel jätkub süvendatult erialase keeleoskuse omandamine interaktiivsete ja kommunikatiivsete tegevuste kaudu, et luua pädevus, mis võimaldab osaleda rahvusvahelistes projektides ja aruteludes, tõhusalt kasutada erialaseid materjale, kuulata erialaseid ingliskeelseid loenguid ning teha erialaseid ettekandeid. Grammatikat korratakse vastavalt vajadusele. Kursused eeldavad õppija keeleoskust B1/B2-tasemel.

Õppuritele, kelle inglise keele tase on madalam, pakutakse võimalust keeleoskusi täiendada e-kursusel „Täiendav inglise keele õpe tehnikavaldkonnas“. Lisaks erialasele inglise keelele on võimalik õppida 3 EAP mahus 2. kursusel inglise keele suulist ja kirjalikku kommunikatsiooni ning 3. kursusel samas mahus inglise ärikeelt.

Vene keelt on võimalik õppida kõigil õppekavadel, seda eri kursustel erinevas mahu. Tööalane vene keel taasalustajale on valikainena kõigis õppekavades. Kursus eeldab elementaarset keeleoskust (A1-tasemel) ja vastab Euroopa keeleõppe raamdokumendi kuuhest tasemest teisele (A2). Kursus on mõeldud eesti emakeelega õppuritele, selle maht on 3 EAP. Lisaks eelmainitule on võimalik õppida erialast vene keelt erinevas mahu valikainena kolmes instituudis kokku kümnel erialal: tehnikainstituudi õppekavadel 6 EAP, logistikainstituudi ning tehnoloogia ja ringmajanduse instituudi õppekavadel 3 EAP mahu. Ehitusinstituudi ja logistikainstituudi erialade õppuritel on võimalik 3. kursusel õppida 3 EAP mahu vene ärikeelt.

Logistikainstituudi transpordi- ja liikluskorralduse eriala õppurite valikus on 3 EAP mahu erialast eesti keelt. Kursus on mõeldud vene emakeelega raudtee-eriala kaugõppe õppuritele erialase eesti keele ja grammatika toetamiseks. Ehitusinstituut ning tehnoloogia ja ringmajanduse instituut pakuvad oma õppuritele 6 EAP mahu eesti keele üldkursust, kus keeleaspektide õppimisele lisaks arendatakse kõrgkooliõpingute jaoks vajamineva akadeemilise eesti keele oskust nii kõnes kui ka kirjas. Samades õppekavades, põhirõhuga korrektse teadusteksti kirjalikule koostamisele ja suulisele esitamisele, on õppuritel võimalus valida 3 EAP mahuga eesti keele kirjaliku väljendusoskuse kursus.

1.2.3. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli keeleõppesüsteem

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on pikk keeleõppe traditsioon. Kõrgkoolis on õpetatud eesti, vene, inglise, ladina, soome ja saksa keelt. Juba väga pikka aega on keeleõppe üks osa olnud tervishoiualase erialakeele õpetamine. Alates aastast 2008 on õpetatavate keelt hulka kuulunud eesti, inglise, ladina keel ja vene keel valikainena. Riigikeele täiendav õpetamine sai alguse 2002. aastal ning sellest ajast alates on riigikeelt õpetatud vajaduspõhiselt ja pidevalt. (Ummus *et al.*, 2015) See tähendab, et kõiki kõrgharidustasemel õppureid, kellel pole vähemalt B2-taset, ja kutseõppureid, kellel pole vähemalt B1-taset, testitakse õpingute alguses ja testimise tulemuse alusel määratakse täiendav riigikeele õpe.

Esimene keeleline sõelumine toimub vastuvõtu ajal vastuvõtutestiga, millega kontrollitakse kandidaadi õigekirjaoskust, üldkeele sõnavara kasutamise oskust ja funktsionaalset lugemisoskust. Vastuvõtutest on veebipõhine test.

Sisseastumisel on kõrgharidustaseme õppijatel vaja esitada B2-taseme tunnistus ja kutseõppuritel B1-taseme tunnistus. Kui neil seda pole, siis saadetakse nad riigikeele oskuse testimisele. Riigikeele oskust testitakse augustikuus enne õppetöö algust suvekooli ajal ja lisaks klassikalisele B2- või B1-taseme testile alustatakse ka sissejuhataivate teemade läbimist, näiteks tutvutakse kõrgkooli ja õpetatavate erialadega, Eesti tervishoiusüsteemiga ning Eesti tervishoiuasutuste ja sealsete töötajatega. Riigikeele õpe toimub paralleelselt õppetööga kahe või ühe õppeaasta jooksul (ühe aasta õpivad lapsehoidjad jt erialad, kelle nominaalne õppeaeg ongi üks aasta). Õppetöös keskendutakse nelja osaoskuse arendamisele tervishoiualase sõnavara ja väljendite omandamise kaudu, lisaks õpitakse grammatikateemasid. Riigikeele õppe lõpus toimub vastavalt õppekavale kas B2-taseme eksam (kõrgharidustaseme õppuritel) või B1-taseme eksam (kutseõppuritel). Eksamitöö koostavad kõrgkooli õppejõud ja eksam on üles ehitatud Innove eksamite struktuurist lähtudes. Hinnatakse Harno hindamisjuhendite alusel koostatud hindamisjuhendite järgi. Kutseõppurite jaoks alandati keeleoskuse taseme nõuet B1-tasemele 2019. aastal, sest tööandjate hulgas tehtud küsitluse tulemusel selgus, et näiteks hooldustöötajatel ja erakorralise meditsiini tehnikutelt nõutakse tööl vähemalt B1-tasemel riigikeele valdamist. Riigikeelt on kõrgkoolis võimalik õppida 30, 20 või 10 EAP mahu. Kõrgkoolis on aastate jooksul riigikeele õppe gruppide arv varieerunud, kõige rohkem on olnud ühel õppeaastal 10 paralleelset õppegruppi (nii Tallinnas kui ka Kohtla-Järvel kokku, ühes grupis kuni 20 õppijat). Viimastel õppeaastatel on olnud stabiilselt neli õppegruppi. Riigikeeles õpivad vajaduspõhiselt kõikide kõrgharidustaseme ja kutseõppe erialade õppijad.

Lisaks riigikeelele õpetatakse kõrgkoolis kõikidele kõrgharidustaseme õppuritele eesti teaduskeelt ja inglise keelt. Eesti teaduskeelt ja inglise keelt õpetatakse õppekavades õppeaines „Uurimistöe alused I“. Õppeaine on 1. kursuse esimesel semestril ja see toimub integreeritult erialaainega. Õppetöö eesmärk on kujundada õppuris valmisolek töendus põhise informatsiooni kogumiseks ja analüüsimiseks. Õppeaine maht on 5 EAP, millest on eesti keele osa 40 tundi (20 tundi kontaktõpet ja 20 tundi iseseisvat tööd) ja inglise keele osa 40 tundi (20 tundi kontaktõpet ja 20 tundi iseseisvat tööd). Õppeaine õpetamisel ja hindamisel lähtutakse LAK-õppe põhimõtetest: esmane fookus on sisul (aineteadmistel), mitte keelevormil, st õppur kasutab keeleteadmisi erialaste suuliste ja kirjalike tööde esitamiseks. Õppeaine „Uurimistöe alused“ toimub järgmistele õpperühmadele: öde, ämmaemand, optometrist, hambatehnik, tegevusterapeut, tervisedendaja ja farmatseut. Kutseõppe õpilastele (hooldustöötajad, erakorralise meditsiini tehnikud, lapsehoidjad, hambaravi assistendid) õpetatakse ka õppekavas erialast eesti ja vene keelt, aga seda väga väikeses mahu – 20 tundi.

Vene keelt on võimalik õppida valikainena ja keskmiselt korraldatakse õppeaastas kolm vene keele kursust mahus 26 kontakttundi: üks on vene keel algajatele ja siis jagunetakse õppekavade kaupa. Valikaines keskendutakse tervishoiuvalaste teemadega seotud erialaterminoloogia omandamisele.

Viimastel aastatel on kõrgkool hakanud korraldama erialase keele omandamisele suunatud tasulisi täienduskoolitusi ja nendes võivad osaleda ka kõrgkooli õppurid. Samuti on kõrgkool osalenud mitmes keeleõppeprojektis ja projektiõppe kaudu loonud lisavõimalusi keeleõppeks. Näiteks toimus aastal 2018 kolme kõrgkooliga keeleõppeprojekt, mille käigus õpetati huvilistele vene keelt. Samuti õpetati Innove projektide käigus õppijatele täiendavalt erialast vene ja inglise keelt LAK-õppe põhimõtetest lähtuvalt. Aastal 2020 hakati LAK-õppe põhimõttel erialast inglise keelt õpetama aines „Kliinilise õenduse toimingud“ kolmele õe õppekava rühmale.

2. UURIMISMETODOLOOGIA JA VALIM

Uurimiseesmärgi saavutamiseks esitati järgmised uurimisülesanded:

- võrrelda kolme rakenduskõrgkooli keeleõppesüsteeme;
- analüüsida õppurite tagasisidet;
- selgitada välja keeleõppesüsteemide arengukohad;
- teha ettepanekuid rakenduskõrgkooli keeleõppesüsteemi tõhustamiseks.

Uuringu andmeid koguti 2021. aasta jaanuarist kuni 2021. aasta juunini. Uuringu valim moodustati kolme rakenduskõrgkooli õppuritest: Sisekaitseakadeemiast 83 respondenti, Tallinna Tehnikakõrgkoolist 161 respondenti ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolist 48 respondenti.

Uurimismeetodina kasutati ankeetküsitlust (isetäidetav ankeet) ning kombineeritud kvalitatiivset sisuanalüüsi ja kvantitatiivset (statistiliste andmete analüüs) meetodit (Denzin & Lincoln, 1994; Hirsjärvi *et al.*, 2005; Denscombe, 2010). Andmekorjes kasutatud ankeetküsitlus (vt lisa 1) sisaldas 45 küsimust. Ankeedis olid nii avatud kui ka suletud küsimused. Mõnes küsimuses kasutati Likerti skaalat.

Ankeetküsitlus toimus kolme etapis:

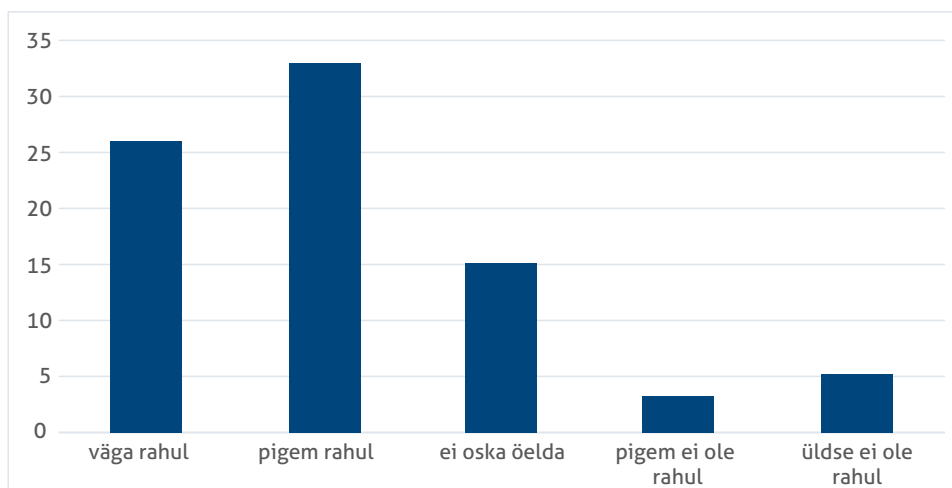
- piloteerimine, mille käigus selgitati välja, kas Sisekaitseakadeemia kaheksa õppurit said küsimustest aru (2020. aasta detsembris);
- ankeetküsitlus kolmes rakenduskõrgkoolis (2021. aasta jaanuaris);
- korduv ankeetküsitlus kolmes rakenduskõrgkoolis (2021. aasta aprillis).

Uuringu andmete analüüsimisel kasutati fenomenoloogilist meetodit, mille eesmärk on uurida inimeste kogemusi ja nähtuste tajumist (Smith, 2009). Õppurite vastused ja kommentaarid jagati tähendus kategooriateks ja alamkategooriateks.

3. ÕPPURITE RAHULOLU KEELEÕPPEGA. ANDMETE ANALÜÜS

3.1. Sisekaitseakadeemia

Sisekaitseakadeemiast osales kolme kõrgkooli keeleõppe uuringus 82 õppijat. Uuringus osalenud õppuritel paluti hinnata kõrgkoolis pakutava keeleõppe võimalusi. Tulemused on näha joonisel 1. Vastustest nähtub, et rahulolu keeleõppe võimalustega Sisekaitseakadeemias on suur: 32% vastanutest on väga rahul ja 40% on võimalustega pigem rahul. Üldse ei ole rahul vaid 6% respondentidest. Kuna küsitlus toimus paljude õppurite jaoks nende keeleõpingute algusjärgus, siis on 18% märkinud, et neil puudub vastav teadmine.

Joonis 1. Rahulolu keeleõppevõimalustega

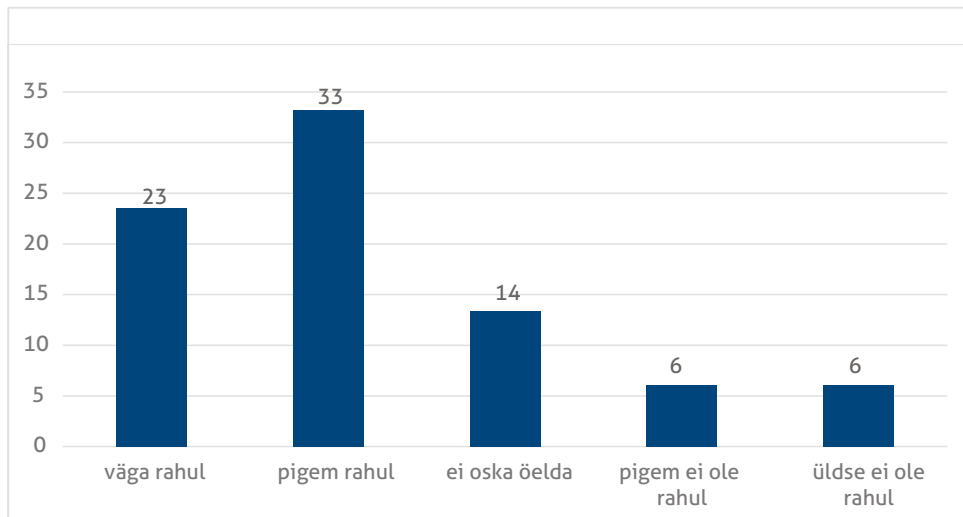
Ühe asjaoluna mainitakse keskendumist kontrolltöödele ja eksamitele. Inglise keele puhul on mainitud keelekursuse ajalist asetust õppekavas.

Vastajad on leidnud, et kool panustab sellesse, et tulevasi ametnikke keeleliselt välja õpetada. Õppurid hindavad võimalust alustada vene keele õpinguid algtasemelt ja inglise keele õpinguid madalamalt kesktasemelt, tuuakse esile ka võimalus vene-eesti tandemkeeleõppes osaleda. Samuti ollakse rahul õppejõudude tasemega.

Rahulolematuse põhjustena mainitakse, et vene keelt 0-tasemelt alustades on keeruline väikese ajaga nõutud tase saavutada. Samuti peetakse takistavaks teguriks erineva keeletasemega õppureid klassis.

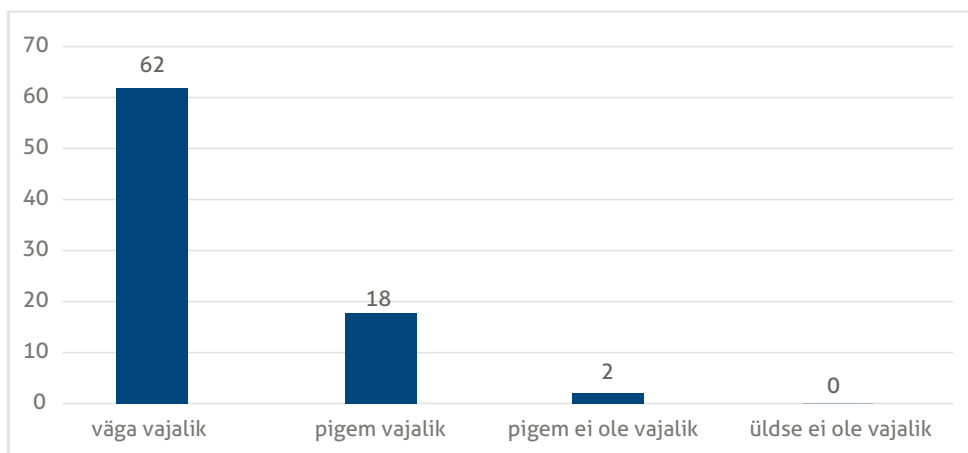
Rahulolu võõrkeelekursusega on samuti märkimisväärselt suur: 40% vastanutest on pigem rahul ja 28% on väga rahul. Õppurid märgivad, et erialase võõrkeele kursusi võiks olla veel rohkem, kuid on rahul, et nii keeleainetes kui ka erialaaines õpitakse samu asju. Rahulolu põhjus on ka head toetavad õppejõud, kes annavad asjakohaseid ülesandeid.

Üldse ei ole rahul võõrkeelekursusega 7% kõigist vastanutest. Rahulolematuse põhjusena märgitakse näiteks, et ei olnud võimalik füüsiliselt kohal olla (seos koroonapandeemiaga), loengute korraldus on kaootiline ja et tunnis liigutakse liiga kiiresti edasi, mistõttu ei jõuta materjali läbi harjutada.

Joonis 2. Rahulolu võõrkeelekursusega

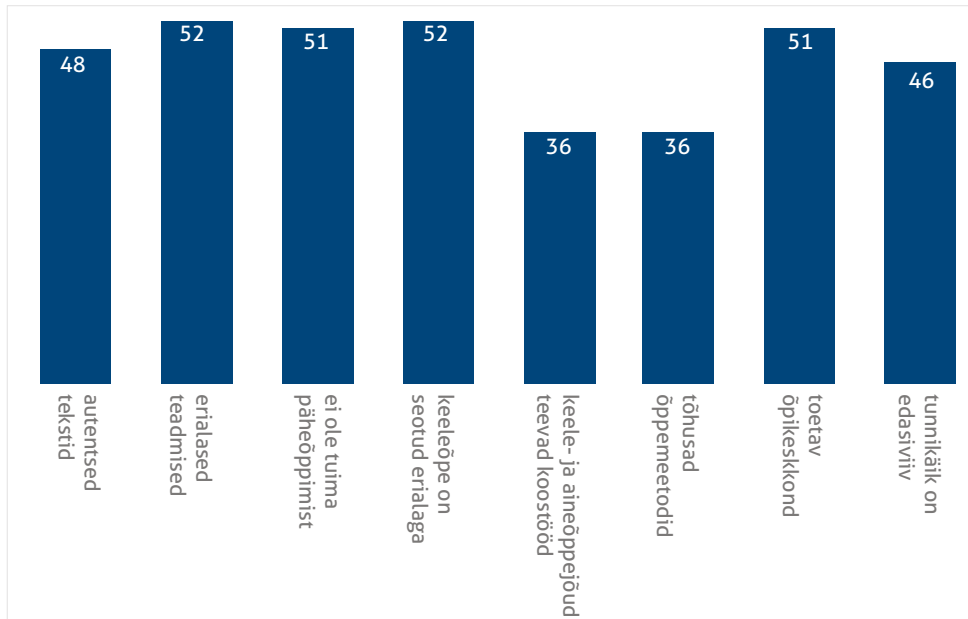
Küsitluses oli võimalus vastata ka, kuivõrd vajalikuks peavad õppijad erialase võõrkeele õppimist. Vastused on esitatud joonisel 3. Nähtub, et võõrkeele õppimist peab vajalikuks enamik vastanuid: 76% peab seda väga vajalikuks ja 22% pigem vajalikuks. Pole neid, kes seda vajalikuks ei pea.

Joonis 3. Võõrkeele õppimise vajalikkus

Kui võrrelda erialakeele õppimise vajalikkust keelte alusel, siis erialase vene keele oskust peab väga oluliseks 63% vastanutest, inglise keelt 62%, erialast eesti keelt koguni 94% (tasub märkida, et erialase eesti keele õppimise olulisust märkisid muu hulgas eesti emakeelega vastajad).

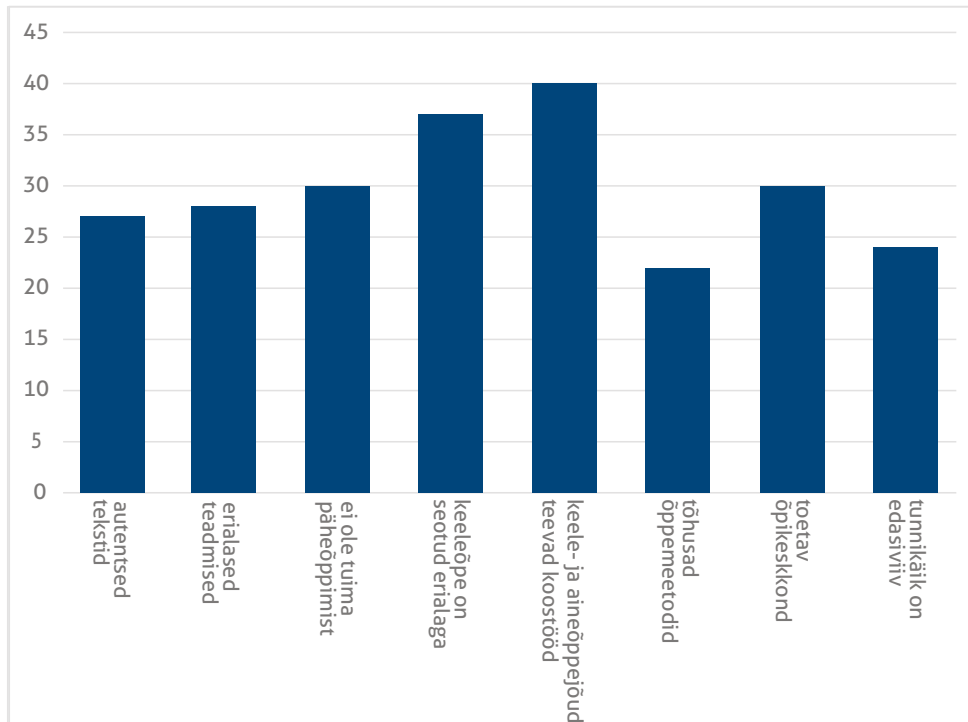
Põhjendused eespool mainitud kõrgetele protsentidele annab joonis 4, mis toob esile erialaste keeletundide tugevused.

Joonis 4. Erialasele võõrkeelekursusele iseloomulikud jooned

Nagu näitab joonis 4, peavad õppurid oluliseks, et nad saavad keeletunnis ka erialaseid teadmisi ja keeleõpe on seotud nende tulevase tööga (63% vastanustest). Samuti väärtustavad nad kõrgelt, et tunnis ei ole tuima tuupimist, oluline on toetav õpikeskkond (62%). Vähem on vastustes märgitud, et keele- ja aineõppejõud teevad koostööd (44%) ja et tunnis kasutatakse tõhusaid meetodeid (43% vastanustest).

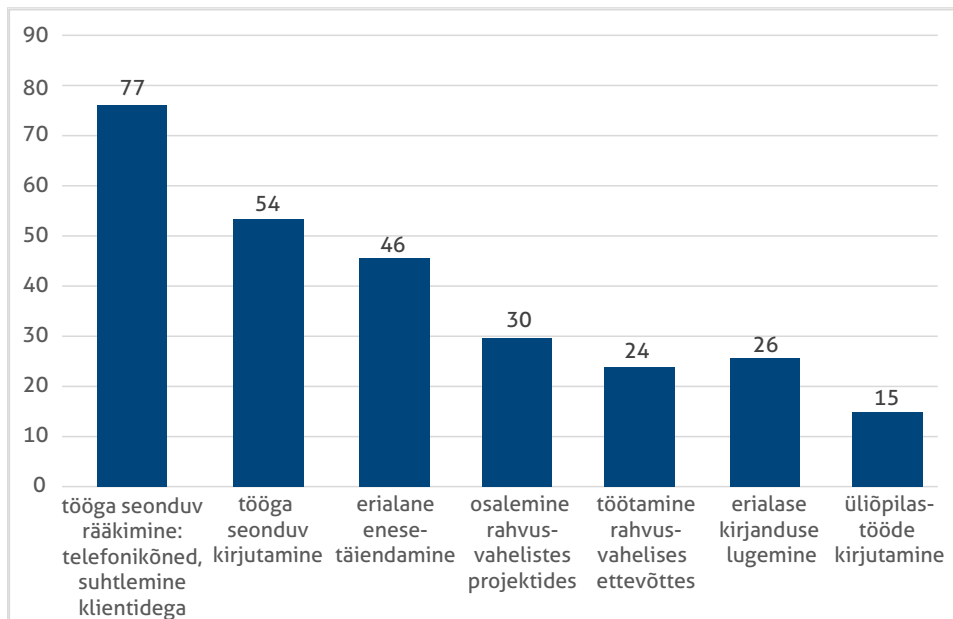
Kuna Sisekaitseakadeemias rakendatakse LAK-õpet, siis küsiti õppurilt ka nende LAK-õppe kogemuse kohta. Joonis 5 kirjeldab LAK-tundide tegevusi.

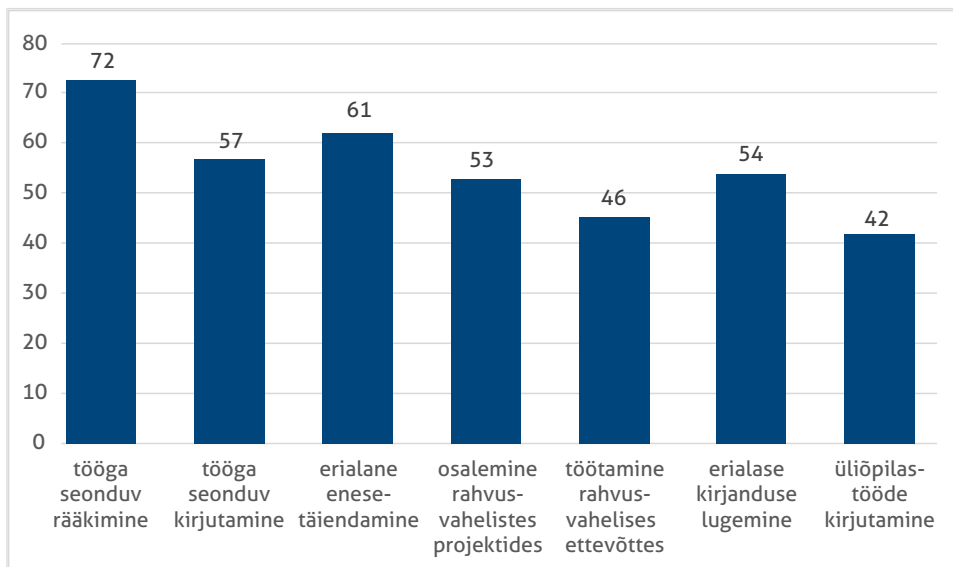
Joonis 5. LAK-õppe iseloomulikud jooned

Küsitlus näitab, et kõige rohkem hinnatakse integreeritud õppe juures keele- ja aineõppejõudude koostööd ja seotust erialaga. Vähem märgitakse tõhusaid õppemeetodeid (27% vastanutest) ja edasiviivat tunnikäiku (29% vastanutest). Nähtavasti on õppurid LAK-õppe suhtes kriitilisemad.

Joonistel 6 ja 7 võib näha, kus Sisekaitseakadeemia õppijad võõrkeelt kasutavad.

Joonis 6. Erialase vene keele kasutamine

Joonis 7. Erialase inglise keele kasutamine

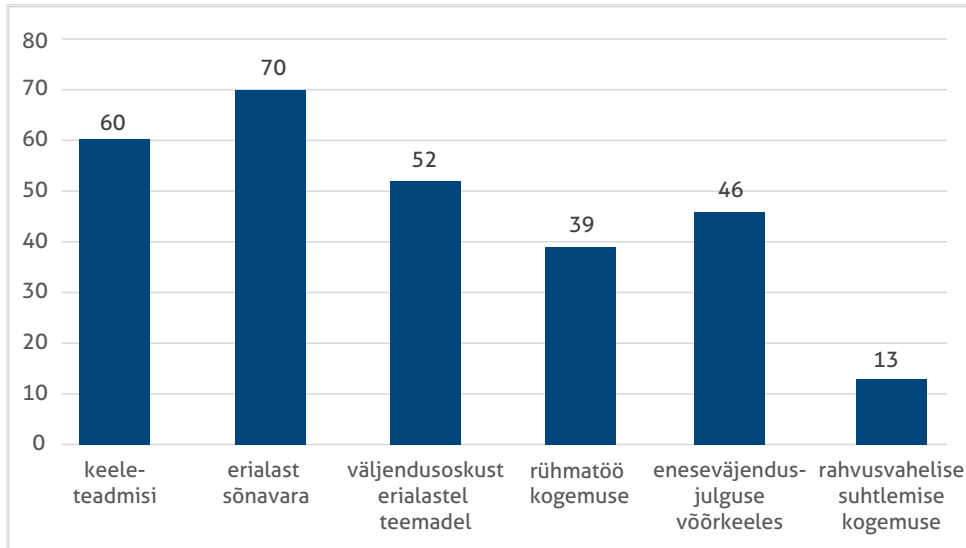
Andmed näitavad selgelt, et eelkõige kasutatakse erialast vene keelt töoga seotud suulises (94% vastajatest) ja kirjalikus (66%) suhtluses. Inglise keele puhul on selle kasutusvaldkond mõistagi laiem: töoga seotud rääkimine (88%), erialane enesetäiendamine (74%) ja töoga seotud kirjutamine, erialakirjanduse lugemine ja osalemine rahvusvahelises suhtluses.

II. Erialase võõrkeeke õppimise kasu ja motivatsioon

Õppurite hinnangul

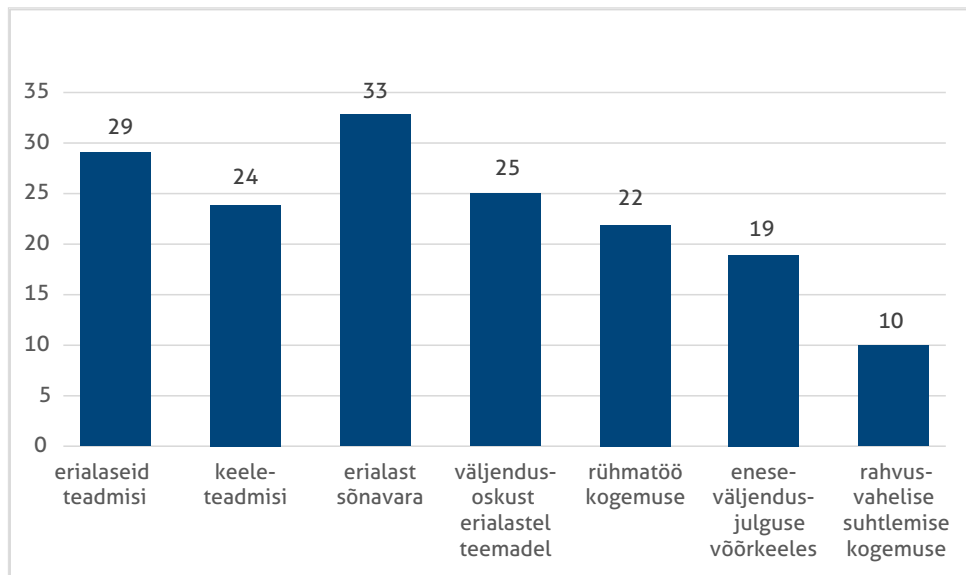
1. Erialakeele õppe kasu

Erialasel võõrkeeke kursusel käsitletakse õpitava erialaga seotud teemasid. Vastused küsimusele, mida andis erialane võõrkeeke kursus, on esitatud joonisel 8. Tulemused näitavad, et erialase võõrkeeke kursus on enim andnud erialast sõnavara, mida on märkinud 85% vastajatest. 73% respondentidest on märkinud üldisi keeleteadmisi ja 63% on rahul väljendusoskusega erialastel teemadel. Vähim on mainitud rahvusvahelise suhtlemise kogemust (16%).

Joonis 8. Mida andis erialase võõrkeeke kursus

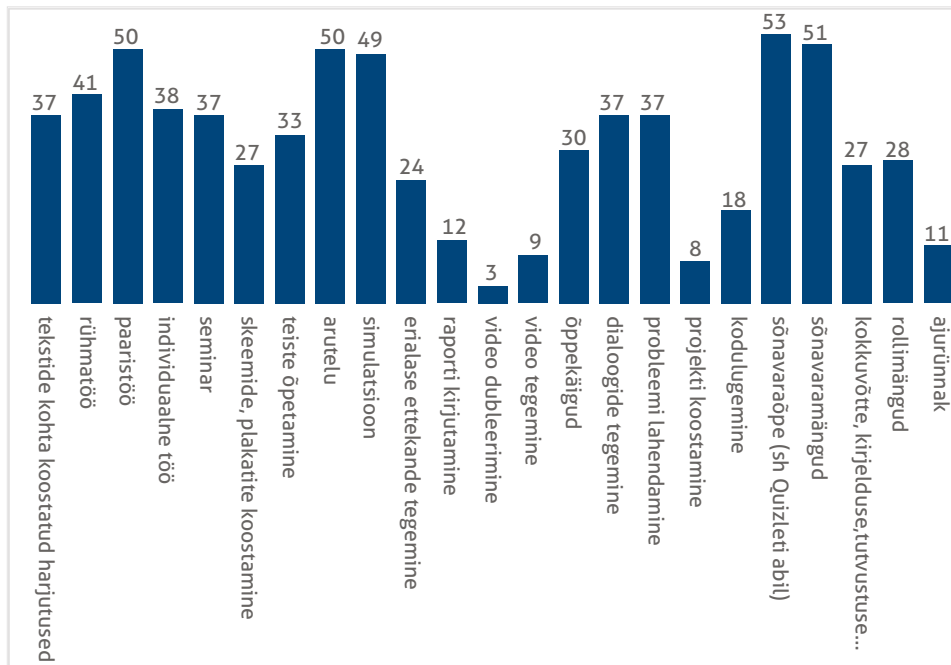
LAK-õppe tulemusi kirjeldab joonis 9. Integreeritud õppe puhul tuuakse välja erialast sõnavara ja teadmisi. Vähem mainitakse rahvusvahelise suhtlemise kogemust.

Joonis 9. Mida andis LAK-õpe

2. Õppemeetodid

Küsites õppuritelt, milliseid õpitegevusi peavad nad tõhusaks, siis enim hindavad nad sõnavaarõpet Quizlet'i abil (65% vastajatest) ja sõnavaramänge (62%). Väärtustatakse ka aktiivõppemeetodeid, näiteks paaristööd, arutelu ja simulatsiooni. Madalaima hinnangu on saanud videote dubleerimine ja tegemine, raporti kirjutamine, ajurünnak ja projekti koostamine.

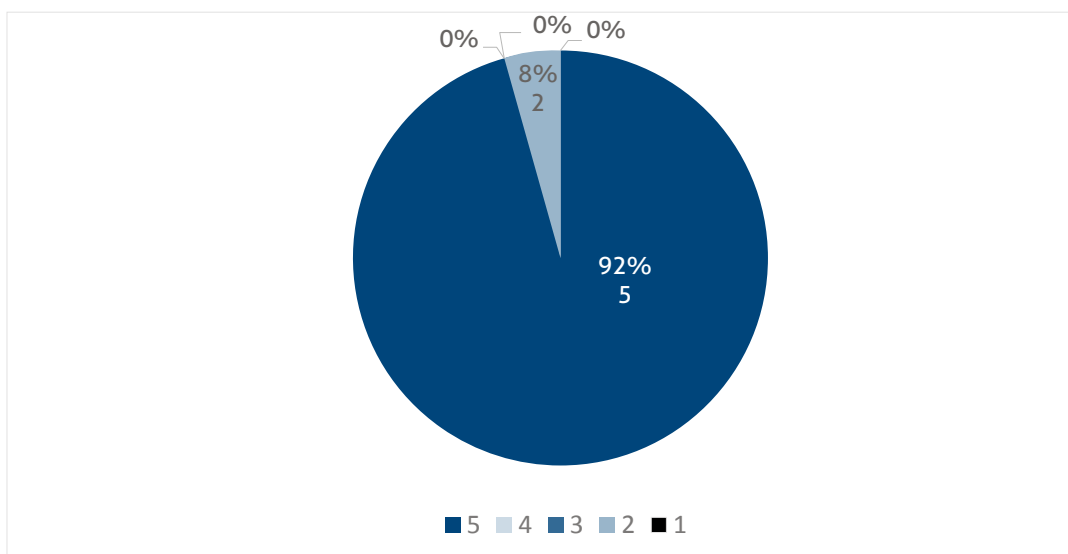

Joonis 10. Õpitegevuste tõhusus õppurite hinnangul

3. Õppijate motiveeritus

Eesti keel

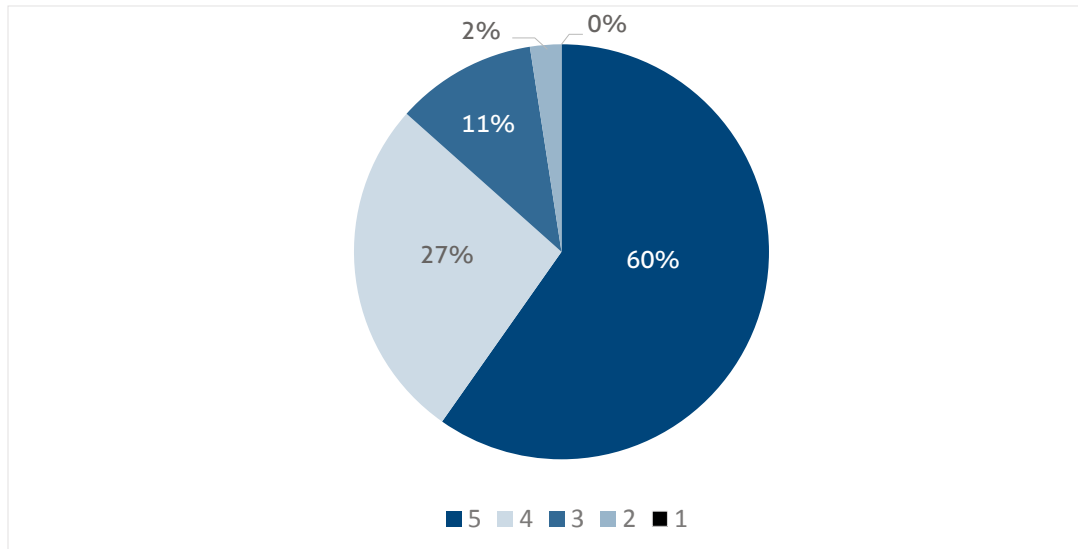
Toetudes kogutud andmetele, on motiveeritus õppida eesti keelt väga kõrge – 92% hindab seda viiepalliskaalal maksimumpunktidega. Motiveeritust ei ole õppurid piisavalt põhjendanud. Eesti keele puhul tuuakse esile näiteks, et see on vajalik ametis, samuti mainitakse soovi olla oma väljenduses mitmekülgsem.

Joonis 11. Motiveeritus õppida eesti keelt

Inglise keel

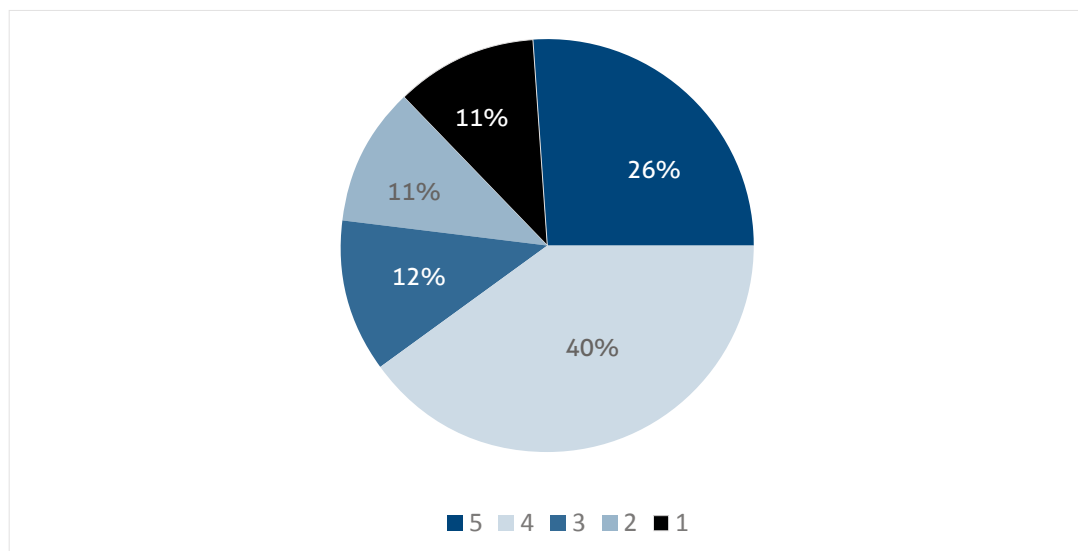
Vastajad hindavad kõrgelt ka inglise keele õppimise motivatsiooni: 60% hindab oma motiveeritust viiepalliskaalal 5-ga, 27% 4-ga. Vene keele puhul on motiveeritus veidi väiksem: 26% hindab 5-ga ja 40% hindab 4-ga. Mittemotiveeritud (viiepalliskaalal 1) on vene keele puhul 11%, vähe motiveeritud samuti 11%. Inglise keele puhul neid ei ole.

Joonis 12. Motiveeritus õppida inglise keelt

Vene keel

Mainitakse, et vene keelt on kasulik õppida. Vähe- või mittemotiveeritud õppurid on põhjusena esile toonud vene keele kohustusliku õppimise, ajapuuduse ning liigse keskendumise grammatikale ja tervikuna vene keele ületähtsustamise.

Joonis 13. Motiveeritus õppida vene keelt

Tulemused näitavad, et õppurid ei ole võimelised objektiivselt hindama grammatika olulisust kommunikatiivse keelepädevuse arendamiseks.

4. Õppurite motivatsiooni takistavad tegurid

Sisekaitseakadeemia õppurite motivatsiooni takistavaid tegureid on võimalik kirjeldada ja analüüsida järgmise nelja alamkategorija järgi: motivatsioon, õppemeetodid, õpikeskkond ning õppuri ja õppejõu rollid keeleõppe protsessis.

(I) Motivatsioon (*õppurite sisemise ja välise motivatsiooni hindamine, õppija isikliku pühenduse puudumine, sisemised ja välised takistavad aspektid*).

Mitmed õppurid on esile toonud amotivatsiooni ehk motivatsiooni täieliku puudumise võõrkeele õppimiseks. Motivatsiooni takistavate teguritena on mainitud hirmu uue ja võõra keele ees, julguse puudumist ja hirmu teha vigu. Õppurid toovad esile ebapiisava keeleoskuse, laiskuse, halva mälu, keskendumisraskused ja hirmu teistest maha jääda. Rolli mängivad ka õppuri iseloomuomadused, näiteks tagasihoidlikkus, üldine õppimisvõime. Õppurid on väljendanud huvi puudust konkreetse keele (näiteks vene või inglise keele) vastu, ka arusaamatust näiteks vene keele kohustuslikkusest. Väliste teguritena on mainitud kehva ajaplaneerimist ja suurt õppekoormust.

(II) Õppemeetodid (*nende valiku relevantsus ehk vastavus õppurite ootustele*)

Õppurite vastustest selgub, et neile ei sobi selline õppemethodika, kus keskendutakse liialt grammatikale, domineerivad teoreetilised materjalid; tuimad loengud ja iganenud õppematerjalid pärsivad motivatsiooni. Osa õppureid mainib, et neile ei sobi need aktiivõppemeetodid, mille puhul kasutatakse nutitelefone. Muude takistavate tegurite hulgas on mainitud õppeaine raskust.

(III) Õpikeskkond (*õpikeskkonna korraldus, vastavus õppurite ootustele*)

Kõigi rohkem mainitakse õppurite ebaühtlast keeleoskuse taset klassiruumis ja distantsõpet (sh sellega seotud tehniliste lahenduste puudumist). Samas on esile toodud keeleõpet toetava õpikeskkonna puudumist ja õppetöö ebaregulaarsust (mis on seotud tunniplaani koostamisega).

(IV) Õppuri ja õppejõu rollid keeleõppe protsessis

Uuringu tulemused näitavad, et õppeprotsessi takistavad õppejõu halb suhtlemisoskus, õppejõu nõudlikkus ja seotud õppematerjalid. Mainitakse, et õppeprotsessi tulemuslikkust pärsib ka see, kui õppejõud ei kaasa õppureid õppeprotsessi, loengu tempo on liiga kiire ja kui mõlemad osapooled, nii õppija kui ka õppejõud ei ole motiveeritud.

III. Õppurite ettepanekud erialakeeleõppe tõhustamiseks

Andmetele toetudes võib öelda, et Sisekaitseakadeemia õppurid on pakutavate võõrkeelekursustega rahul (40% vastanutest on pigem rahul ja 28% on väga rahul). Vastustes tuuakse esile õppijasõbralikud ja pädevad õppejõud ning hästi töötav süsteem. Õppuritele anti küsitluses võimalus teha ettepanekuid, mis on kategoriseeritud järgmiselt: õppemeetodid, õpikeskkond ning õppejõu ja õppuri roll õppeprotsessis.

(I) Õppemeetodid

Õppurite arvates võiks tundides veel enam tähelepanu pöörata suhtlemisoskuse arendamisele ja vähem grammatikale. Oluliseks peetakse iseseisvat keelekasutust võõrkeeles, vähem tähelepanu pööratakse grammatilisele korrektsusele. Samuti mainitakse, et keeletundides võiks rohkem kasutada huvitavaid ülesandeid: ristsõnu, sõnavaramänge, simulatsiooni, keelekeskkonna ülesandeid ja rühmatööd. Õppurite vastustest võib välja lugeda, et soovitakse rohkem mängustatud õpet, interaktiivsust ja tuntakse vajadust väljasõitide järele, et õppida võõrkeeli (vene ja inglise keelt) autentses keelekeskkonnas. Õppurite arvates võiks lõimitud aine- ja keeleõppe maht suurem olla. Rõhutatakse, et tuleb rohkem tähelepanu pöörata vene keele baasoskuste arendamisele enne erialakeelt. Õppurid näevad keeleõppe protsessi kui tervikut, mida peab juhtima üks ja sama õppejõud terve õppeaja jooksul.

(II) Õpikeskkond

Õppurite hinnangul on õpikeskkonda vaja muuta toetavamaks ja luua sellised tingimused, et õppurid saaks mugavustsoonist välja tulla. Rõhutatakse vajadust jagada eri tasemega õppurid osarühmadesse. Õppurid viitavad liigselt

kiirustamisele õppeprotsessis ja mõned avaldavad soovi suurendada keeleõppe mahtu õppekavades. Osa õppureid mainib, et keele- ja aineõppejõud võiksid keeleõppes rohkem koostööd teha.

(III) Õppejõu ja õppuri roll õppeprotsessis

Õppurite arvates peab õppejõud olema võõrkeele õppimises pigem motiveerija rollis. Samas rõhutavad õppurid enda kui õppija rolli motivatsiooni kujundamisel. Õppurid rõhutavad, et keeleõppe vajadus tuleneb igapäevatööst ja keeleõppe tõhusus paraneb vajaduse tekkimise kaudu.

Kokkuvõte

Sisekaitseakadeemia panustab, et tulevasi ametnikke välja õpetada, ja seda kinnitab uuringus kogutud andmete statistikaanalüüs. Üldine rahulolu keeleõppe võimalustega Sisekaitseakadeemias on kõrge: 32% vastanutest on väga rahul ja 40% on võimalustega pigem rahul. Üldse ei ole rahul vaid 6% respondentidest. Rahulolu võõrkeelekursusega on samuti märkimisväärselt suur: 40% vastanutest on pigem rahul ja 28% on väga rahul. Võõrkeele õppimist peab vajalikuks 76% õppuritest. Erialase vene keele oskust peab väga oluliseks 63% vastanutest, inglise keelt 62%, erialase eesti keele puhul koguni 94% (erialase eesti keele õppimise olulisust märkisid muu hulgas eesti emakeelega vastajad).

Õppurid hindavad võimalust alustada vene keele õpinguid algtasemelt ja inglise keelt madalamalt kesktasemelt; tuuakse esile ka võimalus vene-eesti tandemõppes osaleda, samuti ollakse rahul õppejõudude tasemega. Õppimist takistavaks teguriks peetakse eri keeletasemega õppureid klassis ning liigset keskendumist kontrolltöödele ja eksamitele. Inglise keele puhul on rõhutatud keelekursuse ajalist asetust õppekavas. Õppurid hindavad ka häid toetavaid õppejõude, kes annavad asjakohaseid ülesandeid.

Õppurite arvamusel võiks erialase võõrkeele kursusi olla veel rohkem, kuid nad on rahul, et nii keeleainetes kui ka erialaaines õpitakse samu asju. Andmeanalüüs näitab, et keeleõppe juures peavad õppurid oluliseks erialateadmisi ja tugevat seost tulevase tööga. Samuti väärtustavad nad kõrgelt toetavat õpikeskkonda. Vähem on vastustes märgitud, et keele- ja aineõppejõud teevad koostööd ning et tunnis kasutatakse tõhusaid meetodeid.

Integreeritud õppe puhul on õppurite jaoks tähtis, et keele- ja aineõppejõud teevad koostööd ning et õpe on seotud erialaga. Vähem on mainitud tõhusaid õppemeetodeid ja edasiviivat tunnikäiku. Erialase võõrkeele kursuse kasulikkust näevad õppurid kõigepealt erialase sõnavara omandamises, üldiste keeleteadmiste omandamises ja väljendusoskuse arendamises erialastel teemadel. Vähe on mainitud rahvusvahelise suhtlemise kogemust, mis võib viidata huvipuudusele osaleda rahvusvahelises koostöös.

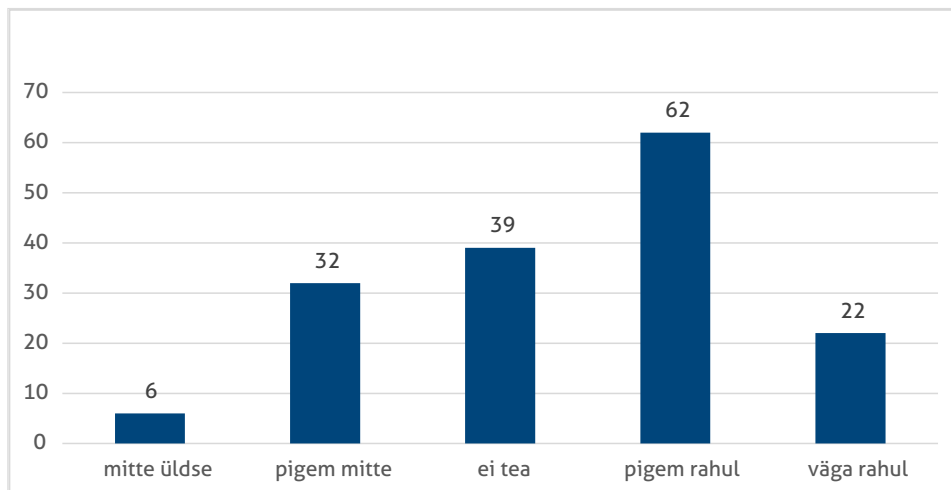
Küsitluses paluti õppuritel hinnata ka oma keeleõppemotivatsiooni. Andmetele toetudes võib öelda, et õppurite motivatsioon õppida eesti keelt on väga suur, 92% hindab seda viiepalliskaalal maksimumpunktidega. Motiveeritust ei ole õppurid piisavalt põhjendanud: eesti keele puhul mainitakse, et see on vajalik ametis, samuti rõhutatakse soovi väljenduda mitmekülgsemalt. Suur on ka vastajate inglise keele õppimise motivatsioon: 60% hindab oma motiveeritust viiepalliskaalal 5-ga, 27% 4-ga. Vene keele puhul on motiveeritus väiksem: 26% hindab 5-ga ja 40% hindab 4-ga. Mittemotiveeritud on vene keele puhul 11%, vähe motiveeritud 11%. Põhjusena mainitakse, et vene keelt on kasulik õppida. Vähe- või mittemotiveeritud toovad esile vene keele kohustusliku õppimise, ajapuuduse ja liigse keskendumise grammatikale.

Keeleõppe motivatsiooni takistavate teguritena on esile toodud amotivatsioon, hirm võõra keele ees, ebapiisav keeleoskus, üldine õppimisvõime (sh keskendumisraskused) ja muud välised tegurid, näiteks ajaplaneerimine ja õppekoormus. Keeleõppemethodika puhul ei pea õppurid oluliseks grammatika õppimist süvitsi ja keskendumist õpitava keele teooriasse, mis viib nende hinnangul õpimotivatsiooni kadumiseni. Õppekeskkonda hinnates mainivad õppurid ebaühtlast keeleoskuse taset klassiruumis, distantsõpet ja ebaregulaarsust õppetöös.

Uuringu tulemused näitavad, et Sisekaitseakadeemia õppurid hindavad kõrgelt akadeemia keeleõppe korraldust ja peavad erialase võõrkeele oskust vajalikuks. Võib öelda, et õppurite eesti ja inglise keele õpimotivatsioon on suur, vene keele õpimotivatsioon pigem väike. Motivatsiooni takistavate teguritena on vene keele puhul mainitud vene keele keerulisust, kohustuslikkust ja ajapuudust. Samas hindavad vastajad kõrgelt nii õpikeskkonda, pädevaid õppejõude kui ka keeleõppe tugevat seost erialaga.

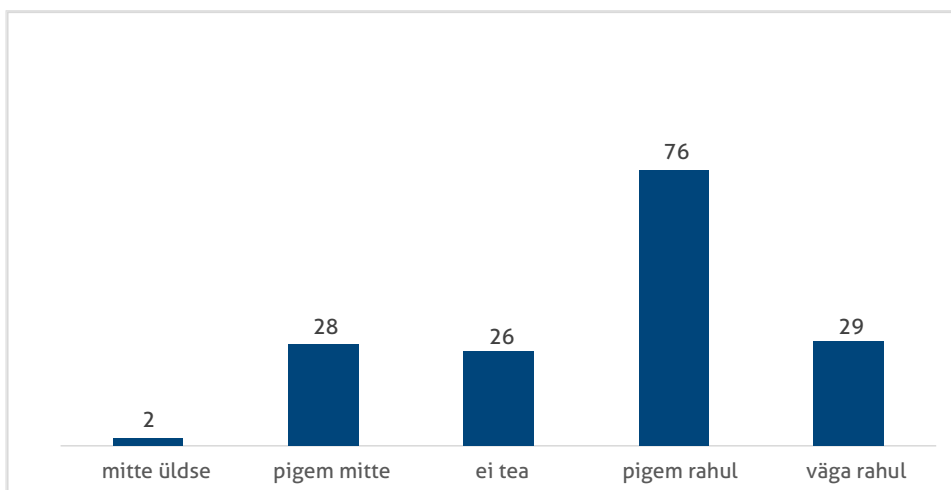
3.2. Tallinna Tehnikakõrgkool

Tallinna Tehnikakõrgkoolist osales kolme rakenduskõrgkooli keeleõppeuuringus 161 õppurit. Küsitluses tunti huvi, kuidas on õppurid rahul keeleõppevõimalustega. Tulemused (joonis 14) on üsna ootuspärased: võimalused ei ole kehvad, aga õppurite nägemus on, et saaks veel paremini.

Joonis 14. Rahulolu keeleõppevõimalustega

Uuringus osalenud õppuritel paluti hinnata koolis pakutavaid keeleõppevõimalusi. Õppurite vastustest ilmneb, et vaid 22% vastanutest on väga rahul. Üsna rahul on pisut suurem osa õppuritest, 38,51% (pigem rahul). Kuna küsitlus toimus paljude õppurite jaoks nende keeleõpingute algusjärgus, siis 24,2% ongi vastanud, et neil puudub vastav teadmine. Pakutavate keeleõppevõimalustega on rahulolematud 3,73% vastanutest. Keeleõppega rahulolematuse ühe aspektina märgitakse keelekursuste ebapiisavat pikkust ja võimaluste vähesust madalama keeletasemega õppuritele. Küsitluse tulemused rahulolu kohta erialakeele kursustega on esitatud joonisel 15.

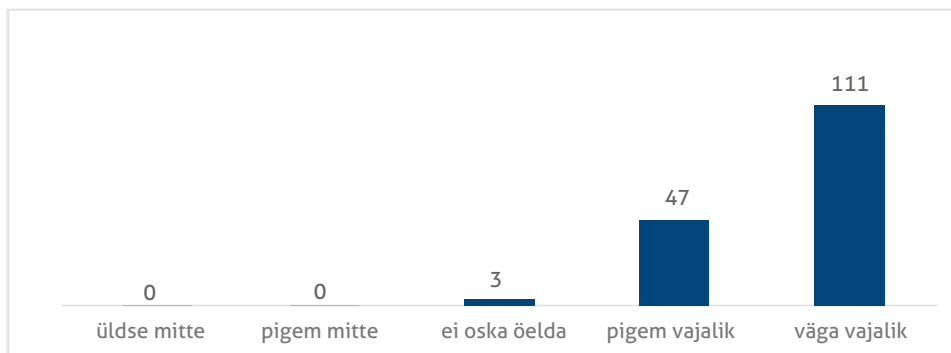

Joonis 15. Rahulolu keelekursustega

Vastusest ilmneb, et keelekursustega on rahul 47,2% õppuritest ja 18% märgib, et on kursustega väga rahul. Rahulolu põhjusena mainiti heal tasemel ja toetavaid õppejõude, hästi organiseeritud ja intensiivseid tunde ning sobivaid õpetamismeetodeid, materjalide head kättesaadavust ja kooskõla erialaga, lisaks erialase sõnavara õppimisele ka uute teadmiste saamist õpitavast erialast.

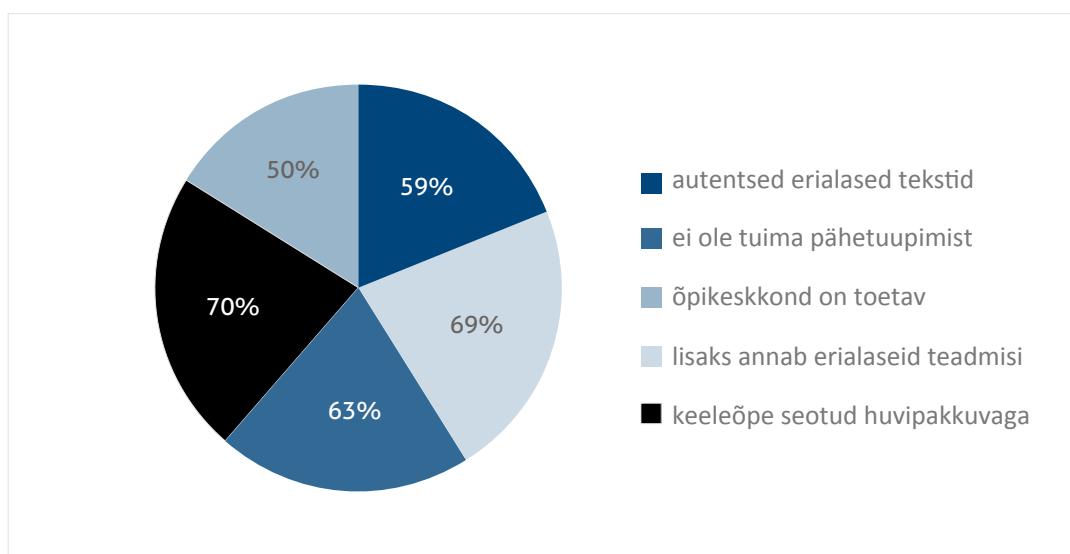
Negatiivsete aspektidena mainiti digiõpet (seoses koroonaviirusega), kursuslaste erinevat keeletaset, keelekursuse ebapiisavat pikkust ja kontakttundide vähesust.

Õppuritel oli võimalus vastata ka küsimusele, kui vajalikuks peavad nad erialase võõrkeele õppimist. Vastused on esitatud joonisel 16.

Joonis 16. Erialase võõrkeele õppimise vajalikkus

Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurite arvamus erialase võõrkeele õppimise vajalikkuse kohta on üsna üheselt väljendatud: 111 õppurit (69%) peab seda väga oluliseks ja 29% vajalikuks. Õppureid, kes seda oluliseks ei peaks, ei ole. Joonis 17 toob välja erialaste keeletundide tugevused.

Joonis 17. Erialasele võõrkeelekursusele iseloomulikud jooned

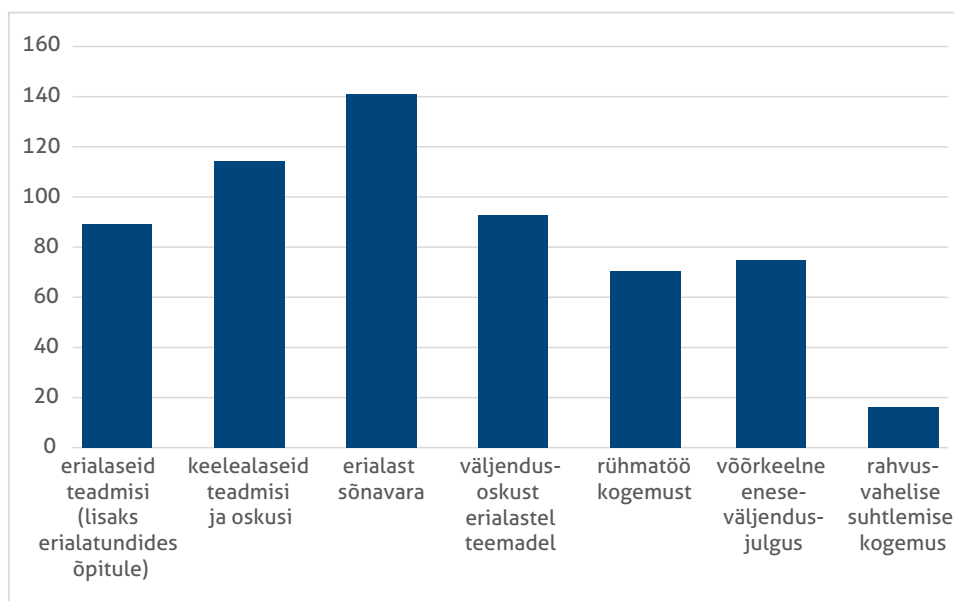
Tulemustest nähtub, et enim väärtustavad õppurid keeleõpe seost huvipakkuva erialaga (70%). Peaaegu samavõrd (69%) rõhutati, et lisaks sõnavarale annavad keeleõppematerjalid erialateadmisi. Oluliseks peetakse ka, et õppimine on mõtestatud – 63% õppuritest märkis, et erialakeele tundides ei toimu tuima pähetuupimist. Õppematerjalide kvaliteet ja asjalik tõine toetav õpikeskkond on samuti erialakeele tundide lahutamatud osad – autentsete erialatekstide kasutamist on märganud ja hindavad 59% ning toetavat õpikeskkonda 50% vastanutest.

II. Erialase võõrkeele õppimise kasu ja motivatsioon õppurite hinnangul

1. Erialakeele õppe kasu

Erialase võõrkeele kursusel käsitletakse õpitava erialaga seotud teemasid. Kursuse õppematerjal põhineb erialatekstidel, mille terminoloogia on aluseks õppija keelelisele arengule ja mille sisu täiendab õppuri erialalist kompetentsi. Erialase võõrkeele kursuse maht on 6 EAP: erialane inglise keel 3–6 EAP (1. või 2. õppeaastal), mis olenevalt õppekavast võib olla valikuline või kohustuslik, ning erialane vene keel 3–6 EAP (2.–3. õppeaastal) ainult valikainena.

Kuigi ühe aspektina rahulolematuses keeleõppega märgitakse keelekursuste ebapiisavat pikkust ja võimaluste vähesust madalama keeletasemega õppuritele, siis õppejõudude ja õppurite töö tulemuslikkusele viitavad positiivsed vastused küsimusele, missuguseid teadmisi ja oskusi andis erialase võõrkeele kursus. Vastused on esitatud joonisel 18.

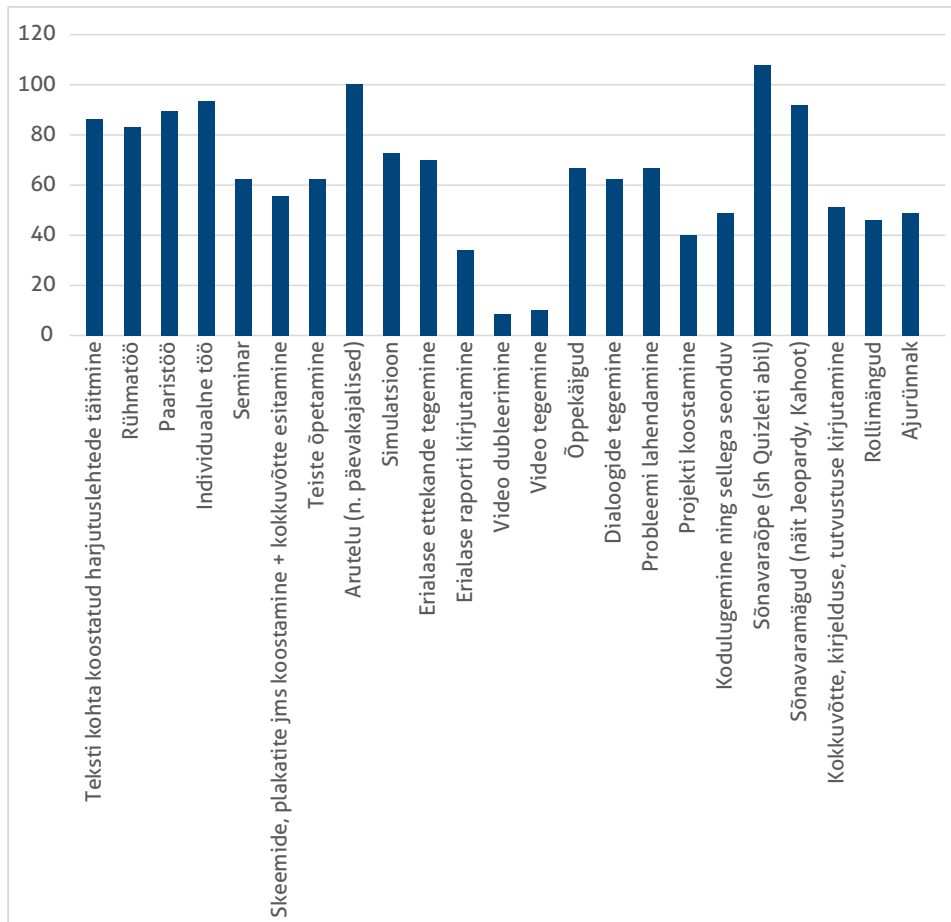
Joonis 18. Mida andis erialase võõrkeele kursus

Enim on suurenenud teadmiste ja oskuste pagas erialases sõnavaras, 88% õppuritest seab selle esikohale. Järgnevad keeleteadmised (71%), väljendusoskus erialastel teemadel (58%), erialateadmised (55%), väljendusjulgus võõrkeeles (47%), rühmatöö kogemus (43%) ja rahvusvaheline suhtlemiskogemus (10%).

2. Õppemeetodid

Uue teemaga tutvumiseks loevad õppurid iseseisvalt teemakohast teksti, tekstide mõistmisel on abiks iga teema kohta õppejõu koostatud Quizlet'i sõnakaardid. Tekstid on koostatud kas erialaõpikute või veebikeskkondades avaldatud erialatekstide põhjal. Erialatekstide sõnavara ja faktiteadmiste kinnistamiseks kasutatakse nii individuaalset, paaris- kui ka rühmatööd.

Selleks et saada teada, milliseid õppemeetodeid peavad õppurid erialakeele õppes tõhusaimaks, paluti neil valida kümme suurima kasuteguriga õppemeetodit joonisel 19 esitatud loetelust.

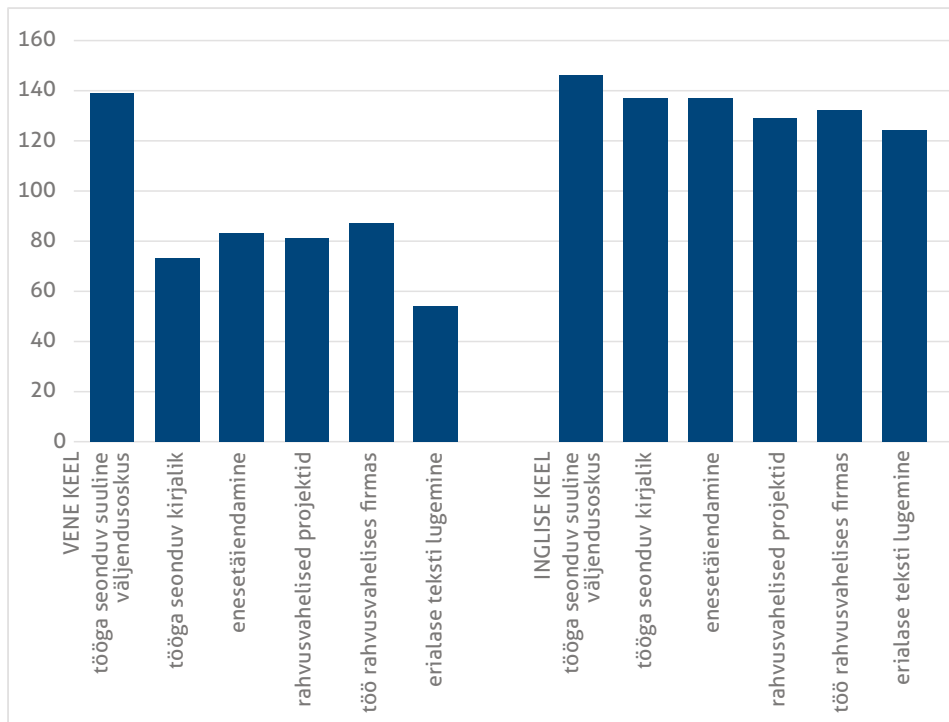

Joonis 19. Õppemeetodite tõhusus õppurite nägemuses

Kaht õpitegevust märkisid õppurid üle saja korra: arutelu (päevakajalistel teemadel) ja sõnavara õppimine, sh Quizlet'i abil. Pisut vähem õppureid hindas kõrgelt individuaalse töö ja sõnavaramängude kasulikkust (vastavalt 58% ja 57%). Samuti leiavad õppurid, et häid tulemusi keeleõppes annavad paaristöö (55%) ja harjutuslehtede täitmine (54%). Viimane õpitegevus, mis ületas 50% märkimise, on rühmatöömeetod. Madalaimad hinnangud said erialase raporti kirjutamine (21%) ja video dubleerimine (6%).

3. Õppijate motiveeritus

Kuna õppurid õpivad oma valitud erialal ning eeldatavasti teavad, miks ja mille tarvis nad õpivad, siis on nad ka rohkem motiveeritud. Joonisel 20 on näidatud, kus nende võõrkeeleskus kasutust leiab.

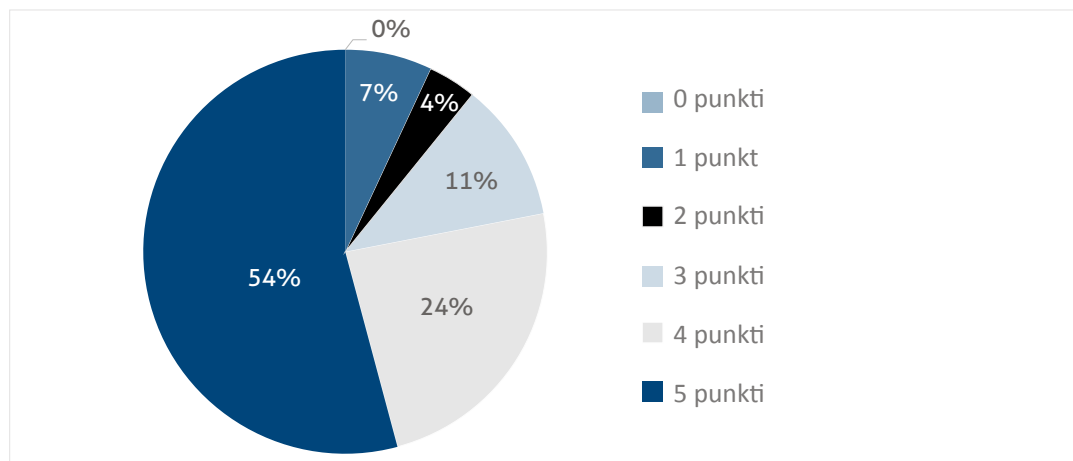

Joonis 20. Erialase võõrkeele kasutamine

Tulemusi vaadates on juba esmapilgul selge, et suuremal määral kasutavad õppurid töö- või õppetööga seonduvates situatsioonides inglise keelt. Enamikus vaatluse all olnud kategooriates on tugevalt eelistatud inglise keel, tööga seonduvas suulises keelekasutuses on erinevus minimaalne, vaid 5%. Tööga seonduvas kirjalikus keelekasutuses on erinevus 40%, enesetäiendamises 33%, osalemises rahvusvahelistes projektides 30%, töötades rahvusvahelises firmas 28% ning erialaste võõrkeelsete tekstide lugemises (nt diplomitöö tarvis) 34%.

Küsitlusest ilmselg, et eri võõrkeelte õppimise motiveeritus on erinev ja sõltub sellest, millisel määral keelt õppimises, suhtlemises või tööalaselt vaja läheb. Vastused on esitatud joonisel 21 (eesti keel), 22 (inglise keel) ja 23 (vene keel).

Eesti keel

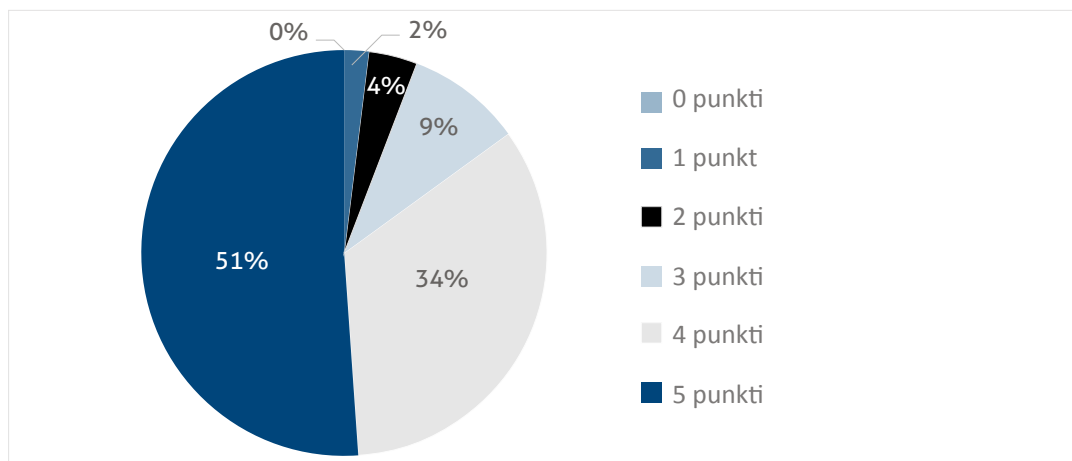
Joonis 21. Motiveeritus õppida eesti keelt

Tulemustest nähtub, et 54% õppuritest on väga motiveeritud, et omandada eesti keelt. Väga sageli põhjendus puudub, kuid on ka põhjendusi, näiteks:

- *Tahan rohkem rääkida eesti keelt, sest see on riigikeel ja mulle ise meeldib seda kasutada igapäevaselt.*
- *Soovin C1 taset saada.*
- *Riigikeel ning olen n-ö sunnitud valdama eesti keelt, et olla atraktiivne tööturul.*

Motivatsiooni vähesust on põhjendatud väitega, et tegemist on emakeelega.

Inglise keel

Joonis 22. Motiveeritus õppida inglise keelt

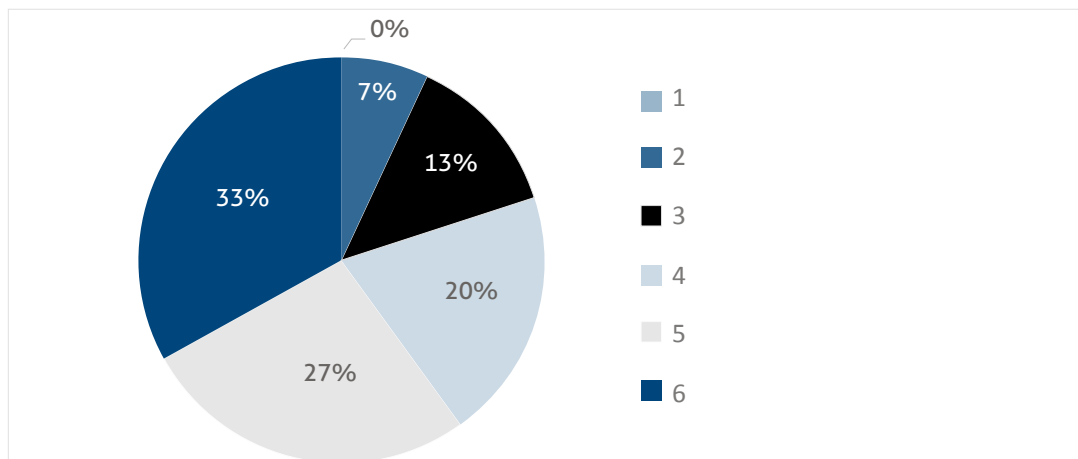
Joonise 22 järgi selgub, et inglise keele õppimise motiveeritus on võrreldes eesti keelega pisut (3%) madalam. Suurt motiveeritust on põhjendatud järgmiste väidetega:

- *Rahvusvaheline keel, mis on antud valdkonnas oluline; ülemaailmne suhtluskeel.*
- *Kasutan oma igapäevases töös.*
- *On kohti kuhu areneda.*
- *Soovin tõsta taset veelgi, et vabalt suhelda.*

Vähese motiveerituse põhjendusteks tuuakse järgmisi väiteid:

- *Hea tase, piisab era- ja töösuhtluses.*
- *Arvan, et oskan piisavalt hästi, et ei pea vajalikuks seda juurde õppida.*
- *Tunnis on hirm hakkamasaamise osas.*

Vene keel

Joonis 23. Motiveeritus õppida vene keelt

Võrreldes kolme võõrkeele õppimise motiveeritust on see madalaim vene keele puhul. Vaid 33% õppuritest märgib, et on maksimaalselt motiveeritud.

4. Õppurite motivatsiooni takistavad tegurid

Tehnikakõrgkooli õppurite motivatsiooni mõjutavatest teguritest, põhirõhuga seda pärssivatel teguritel, annavad ülevaate järgmised alamkategoriad: motivatsioon, õppemeetodid, õpikeskkond, õppuri ja õppejõu rollid keeleõppe protsessis.

(I) Motivatsioon (õppurite sisemise ja välise motivatsiooni hindamine, õppija isikliku pühenduse puudumine, sisemised ja välised takistavad aspektid)

Põhiliste motivatsiooni takistavate teguritena on õppurite vastustes mainitud hirmu rääkida ja teha vigu, vähest keeleoskust või ebapiisavat keelepraktikat ning väheseid erialateadmisi. Motivatsioonipuuduse põhjustena tuuakse esile ka teemade liigset keerukust (ülejäukäivust) või liigset lihtsust (pole piisavalt uut ja huvitavat infot), konkreetse võõrkeele mittemeeldivust ning arvamust, et keelt ei lähe tarvis ja seetõttu puudub vajadus selles valdkonnas ennast täiendada. Demotiveerivat rolli mängivad nii laiskus kui ka liigkõrge enesehinnang keeleoskuse suhtes: oskan piisavalt hästi ega pea vajalikuks seda juurde õppida. Väliste teguritena mainivad õppurid eraelulisi probleeme ja kooli kõrvalt töötamist ning neist tulenevat lünklikku pühendumist õppetöele.

(II) Õppemeetodid (nende valiku relevantsus ehk vastavus õppurite ootustele)

Uuringus osalenud õppurid märgivad oma vastustes motivatsiooni pärssijatena ajakohastamata ja kehva kvaliteediga õppematerjale, tuima (pähe)tuupimist, seda eriti siis, kui ülesanne on jäänud arusaamatuks kas halva ülesehituse tõttu või materjali omandamiseks ei ole antud piisavalt aega. Negatiivset mõju avaldavad väidetavalt ka igavad ülesanded ning ülesanded, milles õpilase aktiivne kaasamine on minimaalne või puudub sootuks. Mõni vastaja viitab teatud isikuomadustele (või pigem nende puudumisele), näiteks peetakse demotiveerivaks grupiarutlusi ja esitluste tegemist, mis on keeleõppes aga vältimatud.

(III) Õpikeskkond (õpikeskkonna korraldus, vastavus õppurite ootustele)

Põhilised häirivad tegurid on ebaühtlane keeletase grupis, liiga suured õppegrupid ja kaasõpilaste puudumine tundidest. Esimesel puhul on vähese oskustega õppuritel raske ja nad kipuvad jääma hätta, samas kõrgema tasemega õppuritele võivad tunnid olla igavad. Suure grupi puhul peavad paratamatult osa õppureid leppima väiksema tähelepanu ja toetusega kui nad vajaksid. Samuti on mainitud täieliku distantsõppe demotiveerivat mõju võõrkeeleõppele ning muutusi ja ebaregulaarsust tunniplaanis, mis põhjustavad probleeme õppetöö ja eraelu kokkusobitamises.

(IV) Õppuri ja õppejõu rollid keeleõppeprotsessis

Vastustest järeldub, et õppejõu suhtumisel õppuritesse ja suhtlemisoskusel on suur tähtsus õppeprotsessis: õppejõu ebasõbralikku suhtumist, karmust ja nõudlikkust peetakse takistavateks teguriteks, kuna need tekitavad hirmu ja ärevust. Motiveerituse kahandajana mainitakse ka ebakohast tunnitempot, nii liigset kiirustamist kui ka liiga aeglast edasiliikumist ning õppejõu ebapiisavat loenguks ettevalmistamist.

III. Õppurite ettepanekud erialakeeleõppe tõhustamiseks

Õppurite vastustest küsimustele, mis puudutasid rahulolu koolis pakutavate keeleõppevõimaluste ja võõrkeelekursustega, ilmneb, et suuri vajakajäämisi ja puudujääke ei ole, kuid samas viitavad need ka täiustamise ja tõhustamise vajadusele (62% õppuritest väidab olevat pigem rahul koolis pakutavate keeleõppevõimalustega ning 76% võõrkeelekursustega; väga rahul on eespool mainitute vastavalt vaid 22% ja 29% õppuritest). Küsitluses anti õppuritele võimalus pakkuda oma nägemus ja teha ettepanekuid keelekursuste tõhustamiseks. Vastused on kategoriseeritud järgmiselt: õppemeetodid, õpikeskkond ning õppejõu ja õppuri roll õppeprotsessis.

(I) Õppemeetodid

Uuringus osalenud õppurite hinnangul võiks keeletundides olla rohkem suhtlust, rühmatöid ja ülesandeid, mis võimaldavad erinevaid keelekasutusvõimalusi. Suurendada võiks interaktiivsete ülesannete osakaalu, tugevdada grammatikaõpet ning pakkuda keele õppimise võimalust algajatele. Mainitakse ka mänguliste elementide lisamist õppe loomingulisemaks muutmiseks.

(II) Õpikeskkond

Õpikeskkonna tõhustamise ettepanekutest on esikohal õppurite keeletaseme testimine ja gruppide koostamine testitulemuste alusel. Märkimisväärne arv soovitusi viitab eri tasemega keelekursuste vajadusele. Samuti sooviks id õppurid võõrkeeleõppe mahu ja kontakttundide arvu suurendamist. Mainitakse ka toetava õpikeskkonna olulisust.

(III) Õppejõu ja õppuri roll õppeprotsessis

Erialase võõrkeele õppe tõhustamiseks soovivad õppurid keele- ja erialaõppejõudude suuremat koostööd ja võõrkeelteoskuse suuremat tähtsustamist koolis. Pakutakse välja, et õppejõud võiks olla õppuritele hoopis mentoriks ning arvestama peaks ka vanema põlvkonna õppurite õpioskuste ja -võimete (*tempo maha võtta, ülesanneteks rohkem aega, õpetaja jutt aeglasemaks*). Oluliste aspektidena mainitakse õppurite ootuste ja vajaduste kuulamist keeleõppe kursuste ja teemade kohta, individuaalse tagasiside andmist (*märgates arengut*) ning täpsemaid juhendeid ja selgitusi õppejõult.

Kokkuvõte

Tallinna Tehnikakõrgkool annab haridust 19 eriala spetsialistidele. Kõigil erialadel on võimalik õppida erialast inglise keelt ja tööalast vene keelt. Uuringus kogutud andmete statistikaanalüüs kinnitab, et koolis pakutavate keeleõppevõimalustega on väga rahul 22%, 62% on võimalustega pigem rahul ja täielikult rahulolematud on 6% õppuritest. Võõrkeelekursustega rahulolu näitajad on teatud määral suuremad: 29% on väga rahul, 79% pigem rahul ja vaid 2% leiab, et nad ei ole mingil põhjusel üldse rahul. Erialase võõrkeele omandamist peab väga oluliseks 69% vastajatest, seda mitteoluliseks või väheoluliseks pidavaid õppureid ei ole. Rõhutatakse, et erialase võõrkeele õpe on seotud huvipakkuva erialaga (70%), lisaks sõnavarale annavad keeleõppematerjalid erialateadmisi ning õppimine on mõtestatud ega toimu tuima pähe tuupimist. Kursustelt saadud kasuteguritena tuuakse esile erialase sõnavara suurenemist (88%), keeleteadmisi (71%), väljendusoskust erialastel teemadel (58%) ja erialateadmiste omandamist (55%).

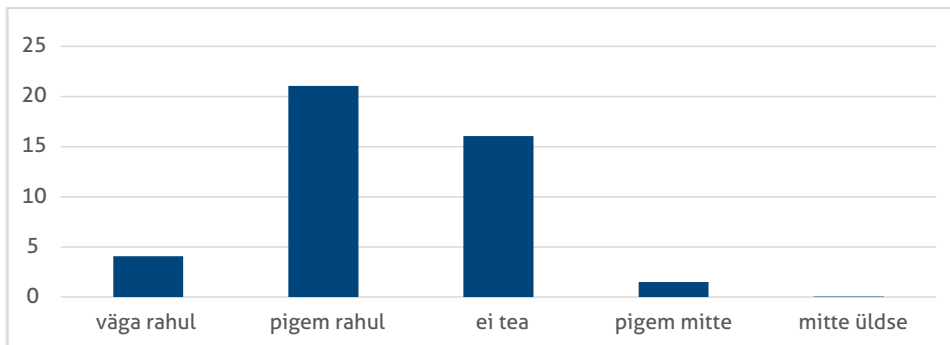
Õppurite arvamusel võiks võõrkeele õppemaht ja kontakttundide arv olla suurem ning rohkem võiks olla keeleõppevõimalusi eri tasemetele. Õppemeetoditest peetakse tõhusaimaks arutelusid (ka päevakajalistel teemadel) ja sõnavara õppimist, sh Quizlet'i abil. Kõrgelt hinnatakse individuaalset tööd ja sõnavaramänge. Vastustest ilmneb, et eri võõrkeelte õppimise motiveeritus on erinev. See sõltub sellest, millisel määral keelt õppimises, suhtlemises või tööalaselt vaja läheb: 54% õppuritest on väga motiveeritud, et omandada eesti keelt. Inglise keele puhul on see 51% ja vene keele õppimist peab maksimaalselt oluliseks 33%. Kõige suuremal määral kasutavad õppurid tööga või õppetööga seonduvates olukordades inglise keelt.

Õppimist takistavate teguritena on õppurite vastustes mainitud hirmu rääkida ja teha vigu, ebapiisavat keeleoskust, sobimatut tempot teemade käsitlemisel ning kursuse õppurite erinevat keeletaset. Keeleõppemetoodika puhul vähendavad motivatsiooni ajakohastamata ja kehva kvaliteediga õppematerjalid, tuim tuupimine, igavad ülesanded ning ülesanded, milles õpilase aktiivne kaasamine on minimaalne või puudub sootuks. Õppekeskkonda hinnates rõhutavad õppurid toetava õpikeskkonna olulisust ning täieliku distantsõppe ja tunniplaani ebaregulaarsuse demotiveerivat mõju.

Keeleõppe tõhustamise võimalusena pakuvad õppurid keele- ja erialaõppejõudude koostöö edendamist, õppejõu rolli juhendaja ja suunajana ning õppurite suuremat hõlmamist teemade ja ülesannete valiku protsessi. Uuringus kogutud andmete statistikaanalüüsist ilmneb, et õppurite üldine nägemus võõrkeeleõppes Tallinna Tehnikakõrgkoolis on pigem hea, ei ole suuri probleeme ja puudujääke, kuid samas näitab analüüs kätte ka võõrkeelte õpetamises täiustamist ja tõhustamist vajavad kohad.

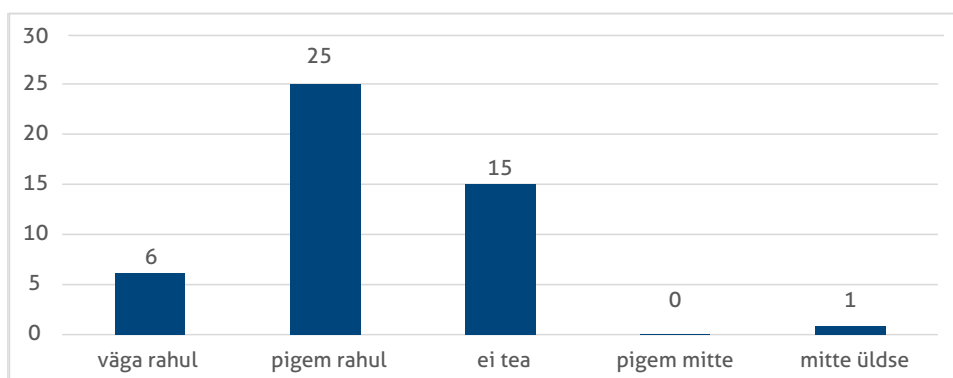
3.3. Tallinna Tervishoiu Kõrgkool

Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolist osales kolme kõrgkooli keeleõppe uuringus 48 õppijat. Osalejatelt uuriti, kuidas õppijad on rahul kõrgkoolis pakutavate keeleõppevõimalustega. Tulemused on näha joonisel 24. Väga rahul on 6,3% vastanutest, pigem rahul on 48% vastajatest, ei oska öelda 33,3% vastajatest, pigem ei ole rahul 10,4% vastajatest ja üldse ei ole rahul 2% vastajatest.

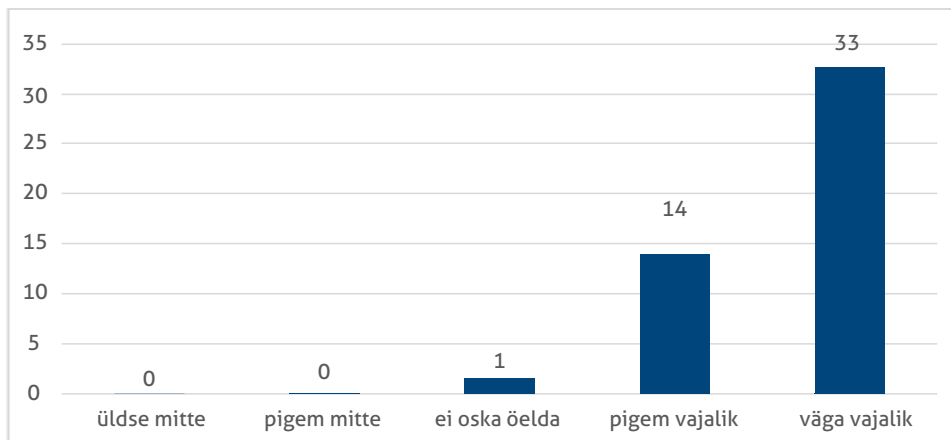
Joonis 24. Rahulolu keeleõppevõimalustega

Õppijate rahulolu erialakeele kursustega kajastab joonis 25. Väga rahul on 12,5% vastajatest ja pigem rahul on 52,08% vastajatest. Rahulolu põhjustest tuuakse välja järgmist: „tunnid on huvitavad ja info jääb kergesti meelde“, „Aine alles algas ja siiani tundub huvitavalt üles seatud meetoodiline lähenemine eri tasemega õpilastele“, „Sooviks rohkem erialast vene keelt õppida“, „Põhilised asjad tehti selgeks“, „Keele grammatika on muutunud selgemaks“. Negatiivsetest aspektidest toodi esile „Sooviks rohkem erialast vene keelt õppida“, „Erialase võõrkeele kursus küll aitas, aga kindlasti seda saaks paremini korraldada ja läbi mõelda“.

Joonis 25. Rahulolu keelekursustega

Oli võimalus vastata ka küsimusele, kuivõrd vajalikuks peavad õppijad erialase võõrkeele õppimist. Vastused on esitatud joonisel 26. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppijate enamik arvab, et erialase võõrkeele õppimine on väga vajalik (68,7%), ainult 29,1% arvab, et on pigem vajalik. Mitte ükski õppija ei arva, et see pole üldse vajalik.

Joonis 26. Erialase võõrkeele õppimise vajalikkus

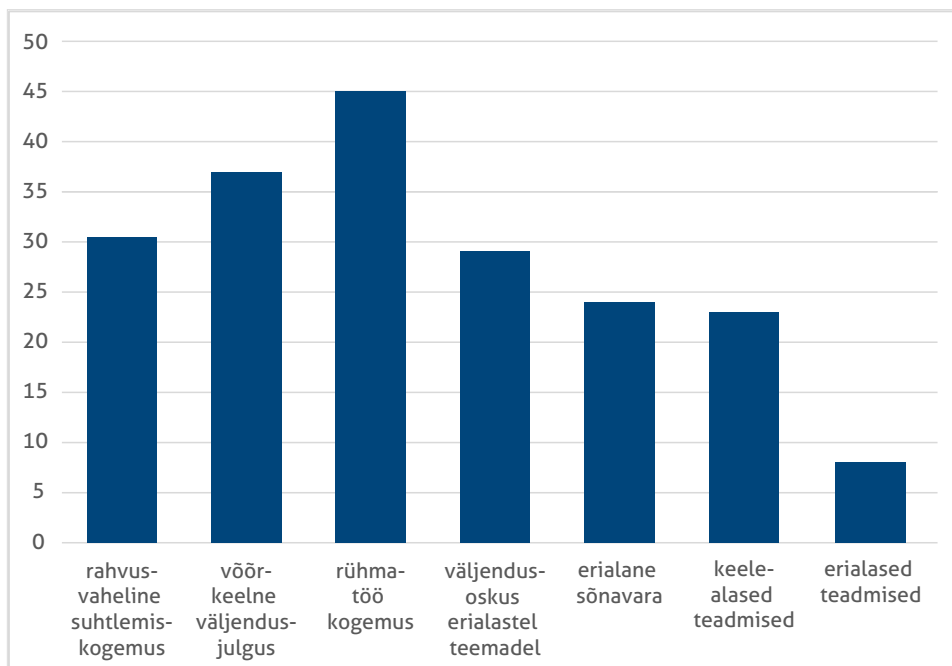
Põhjendused, miks on keeleõpe oluline, on järgmised: „Minu jaoks on erialane võõrkeel vajalik teadustekstide lugemisel“, „Tulevikus töötades läheb ikka ka võõrkeelte kasutamist vaja“, „Meditsiinalaselt on võõrkeelsed materjalid tavapärased ja vajalik nendest arusaamine“, „Meie erialal on enamuse materjale ingliskeelsed“, „Selleks, kui tekib vajadus töötada väljaspool Eestis, on kindlasti erialast keelt vaja osata“, „Töötades haiglas, tuleb kindlasti ette suhtlemine võõrkeelse patsiendiga“, „Saan aru, et vähemalt põhilist ja kõige olulisemat sõnavara nt inglise keeles võiks küll osata. See tuleb kasuks igal juhul“.

Erialase võõrkeele kursustel väärtustatakse enim seda, et keeleõpe on seotud huvipakkuva erialaga (62,5%). Peaaegu sama tähtsaks peavad õppijad kolme aspekti: lisaks sõnavarale annab keeleõpe erialateadmisi (60,4%), tunnis kasutatud õppemeetodid on tõhusad (60,4%) ja õpikeskkond on toetav (60,4%). Veel on peetud oluliseks seda, et ei ole tuima pähetuupimist (56,25%).

II. Erialase võõrkeele õppimise kasu ja motivatsioon õppurite hinnangul

1. Erialakeele õppe kasu

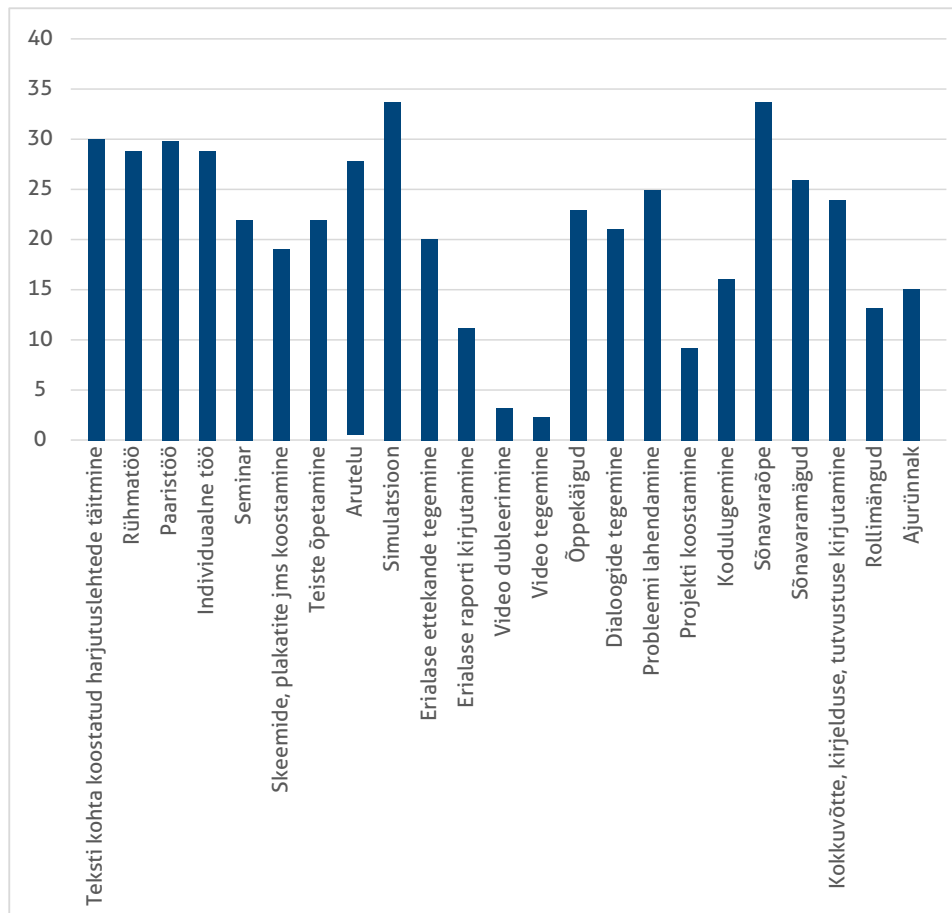
Erialase võõrkeele kursusel käsitletakse õpitava erialaga seotud teemasid. Vastajad on välja toonud selle, et keelekursused võiks olla pikemad. Vastused küsimusele, mida andis erialase võõrkeele kursus, on esitatud joonisel 27. Kõige enam on arenenud õppijate erialase sõnavara kasutamise oskus (93,7%), seejärel rõhutatakse keeleteadmiste arendamist (77,08%) ja erialateadmiste suurendamist (62,5%). Natuke vähem olulised on väljendusoskus erialastel teemadel (60,4%) ja võõrkeelne väljendusjulgus (47,9%). Rühmatöö kogemust rõhutab 50% ja rahvusvahelist suhtlemiskogemust 16,6%. Viimase väikest osakaalu võib selgitada sellega, et COVID-19 leviku ajal on õppijate osalemine üliõpilaste vahetusprogrammides oluliselt vähenenud.

Joonis 27. Mida andis erialase võõrkeele kursus

2. Õppemeetodid

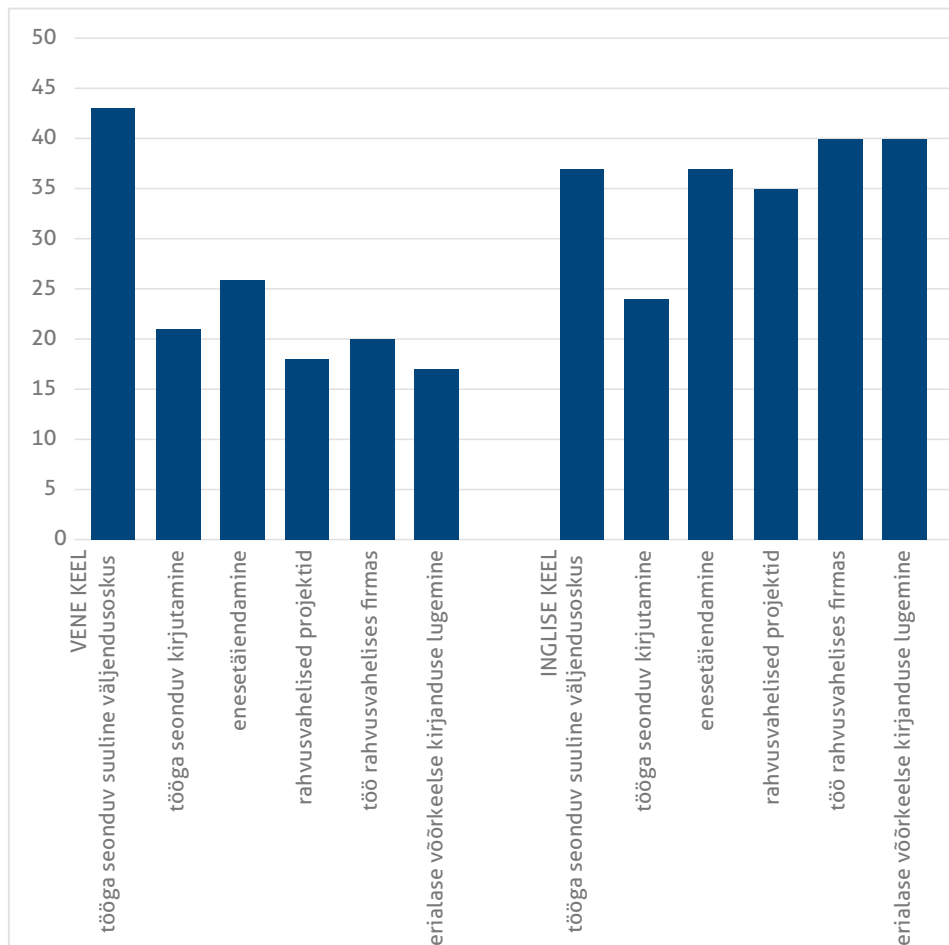
Keelekursused asuvad Moodle'is, kuhu on loodud veebipõhised teoriehded ja interaktiivsed harjutused ning need teemad saab iseseisvalt läbida. Viidatakse ka keeleõppe veebipõhiste lisavõimalustele väljaspool Moodle'i kursust. Õppijate hinnangul on kasulikumad järgmised õppemeetodid: võrdselt kasulikuks on hinnatud sõnavaraõpet (70,8%) ja simulatsiooni (70,8%), nendele järgnevad teksti kohta koostatud harjutuslehtede täitmine (62,5%) ja paarisööd (62,5%). Mõnevõrra vähem, aga samuti oluliseks on peetud rühmatööd (60,4%) ja individuaalset tööd (60,4%). Arutelu on ka peetud üsna oluliseks (58,3%). Vähem olulisteks peetakse video tegemist (4,16%) ja video dubleerimist (8,3%). Õppijate tagasiside õppemeetodite tõhususe kohta on esitatud joonisel 28.

Joonis 28. Õppijate hinnang õppemeetodite tõhususele

3. Õppijate motiveeritus

Joonisel 29 võib näha, kus õppijad võõrkeelt kasutavad. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppijad on üldiselt väga motiveeritud: kuna paljud töötavad juba tervishoiuvaldkonnas, siis on nad juba varem teadlikult oma valiku teinud.

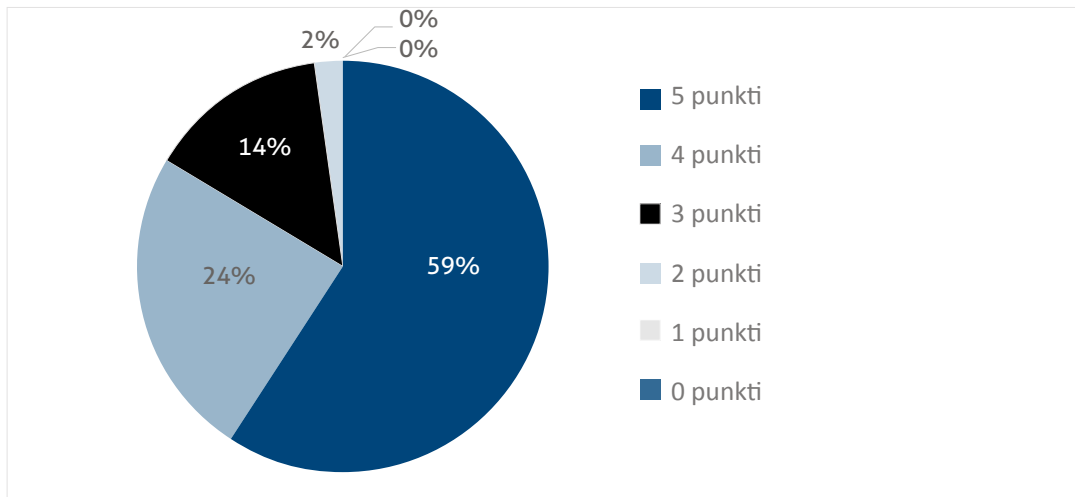
Joonis 29. Erialase võõrkeele kasutamine

Kõige rohkem ongi õppijatel vaja vene (89,5%) ja inglise (77%) keelt kasutada töösituatsioonides. Üsna paljud arvavad ka seda, et inglise keelt on vaja ingliskeelse erialakirjanduse lugemiseks (83,3%) ja rahvusvahelises firmas töötamiseks (83,3%). Inglise keele oskuse vajadust nähakse ka enesetäiendamiseks (77%).

Võõrkeelte õppimise motiveeritus on erinev ja vastused on esitatud joonistel 30 (eesti keel), 31 (inglise keel) ja 32 (vene keel).

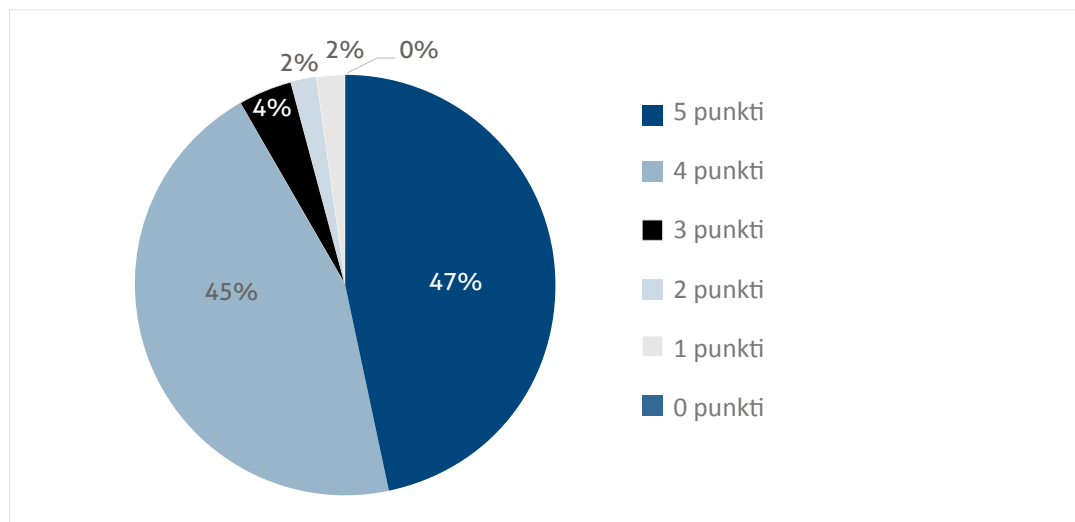
Eesti keel

Joonisel 30 on näha, et 60,4% õppijatest on eesti keele õppeks väga motiveeritud. Põhjendustena on välja toodud järgmist: „Eesti keel on küll minu emakeel, aga seda saab veel arendada ja olen sellest huvitatud teatud määral, eesti keeles toimub õppimine ja oluline suhtlus praktikal ja töökohas“.

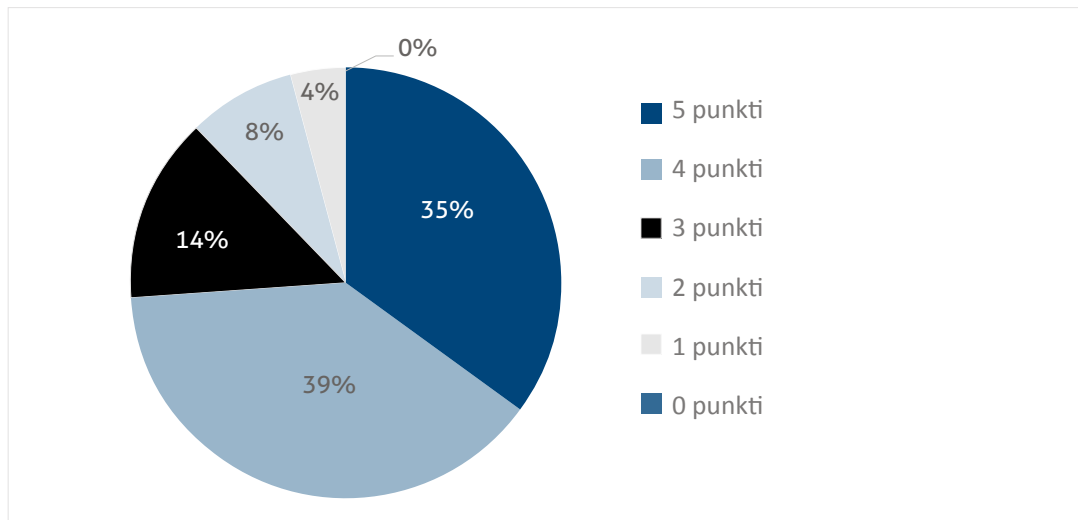
Joonis 30. Motiveeritus õppida eesti keelt

Motivatsiooniks, miks õppida inglise keelt (vt joonis 31), on nimetatud „et edasi areneda“, „kõrgkoolis õppides hädavajalik“.

Joonis 31. Motiveeritus õppida inglise keelt

Motivatsioonina, milleks õppida vene keelt, on nimetatud järgmist: „Et saaksin igapäevatöös hakkama“, „On hea osata aga rohkem tuleks tegeleda sellega, et venelased oskaksid riigikeelt eriti haiglates ja riigiasutustes töötades“, „On Eesti kultuuriruumis väga vajalik ning kasulik oskus“.

Joonis 32. Motiveeritus õppida vene keelt

4. Õppurite motivatsiooni takistavad tegurid

Õppurite motivatsiooni takistavaid tegureid on võimalik liigitada järgmistesse alamkategoriatesse: isiklik motivatsioon, õppemeetodid ja õpikeskkond.

(I) Isiklik motivatsioon

Isikliku motivatsiooni takistavate teguritena on õppurid maininud hirmu teha rääkimisel vigu, hirmu enese väljendamisel võõrkeeles ja huvi puudumist.

(II) Õppemeetodid

Motivatsiooni takistava tegurina toovad õppurid esile loengumaterjali orienteeritust peamiselt kõrge keeleoskustasemega õppuritele.

(III) Õpikeskkond

Mõnikord tunneb õppur, et ta õpib kõrgema taseme tunnis, ega saa sellepärast maksimaalselt tunnist kasu. Kodus olles on keskkonnas palju selliseid tegureid, mis segavad, näiteks tuuakse välja lapsed, kõrvaline müra. Takistava tegurina on mainitud ka kaugõppes õppimist.

III. Õppurite ettepanekud erialakeeleõppe tõhustamiseks

Õppurid on keeleõppega üldiselt rahul ja nähakse keeleõppe tuge põhiõppes õppimise ajal. Tuuakse esile, et õppurid võiks olla gruppidesse jagatud keeleoskuse taseme järgi. Mõned õppurid näevad lisaks eesti, inglise ja vene keele õppimisele muude võõrkeelte õpetamise vajadust.

(I) Õppemeetodid

Soovitakse rohkem teha rühmatöid, rohkem erialaseid vestmikke ja harjutusi. Tuuakse esile, et vaja on rohkem kirjutamist.

(II) Õpikeskkond

Soovitakse rohkem keelekeskkonda, kus saaks keelt praktiseerida. Erialaseid materjale võiks olla rohkem. Tuuakse esile, et võiks olla teiste kõrgkoolidega ühisõppe võimalusi. Soovitakse, et vene keel oleks õppekavas kohustuslik

õppeaine (praegu on võimalik õppida valikainena). Mainitakse, et võiks kasutada lõimitud aine- ja keeleõpet tundides. Keeleõppe tundide maht võiks olla suurem.

(III) Õppejõu ja õppuri roll õppeprotsessis

Õppejõud on head ja keeleõpe on tõhus. Soovitatakse üksteist vastastikku grupis rohkem keeleõppes toetada.

Kokkuvõte

Kokkuvõtteks võib nentida, et üldine rahulolu keeleõppega Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on hea: vastanutest 6,3% on väga rahul ja 48% on pigem rahul. Üldse ei ole rahul 2% vastanutest. Rahulolu võõrkeelekursusega on samuti suur: väga rahul on 12,5% ja pigem rahul 52% vastajatest. Võõrkeele õppimist on kõrgkoolis väga vaja, sest nii arvab 68,7% ja pigem vajalikuks peab seda 29,1% vastajatest. Erialase vene keele oskust peab väga oluliseks 43% ja oluliseks 47,9% vastanutest, erialase inglise keele oskust peab väga oluliseks 47,9% ja oluliseks 39,5% vastanutest, erialase eesti keele oskust peab väga oluliseks 83% ja oluliseks 16% vastanutest.

Õppurid hindavad võimalust õppida eesti ja inglise teaduskeelt. Tuuakse esile, et keeleõpet on liiga vähe ja üks võimalus võiks olla see, et saab õppida teiste õppeasutuste keelegruppides. Õppurid rõhutavad, et õppekavas peaks olema ka erialase vene keele õpe. On mainitud, et õppekoormus on juba niigi suur ja keele õppimine suurendab koormust märgatavalt. Erialase võõrkeele õppe tugevusena tuuakse esile, et tunnid on huvitavad ja sisu jääb kergesti meelde; et grupis on eri keeletasemega õppijad. Õppurid hindavad kõrgelt ka õppejõu teemade käsitlemise viise.

Õppurite keeleõppe motivatsioon on suur. Väga motiveeritud eesti keelt õppima on 59%, inglise keelt 47% ja vene keelt 35% õppijatest. Põhjenduseks tuuakse seda, et isegi siis, kui eesti keel on emakeel, on seda väga vaja ja alati saab keelt arendada. Samuti see, et eesti keeles toimub õppimine ja suur osa suhtlemisest. Ka inglise keele õppimise väga olulise põhjenduseks nähakse seda, et kõrgkoolis õppimiseks on vaja inglise keelt. Vene keele vajadus on aga pigem praktiline, kuna tööelus on väga palju vaja suhelda vene keeles.

Keele õppimisel on takistavad tegurid hirm teha vigu rääkimisel ja see, kuidas teised reageerivad vigadele, samuti see, et õppur ei ole õige keeletaseme grupis ja kaasõpilased oskavad keelt liiga hästi. Keeleõppe metoodika kohta ei ole väga olulisi kommentaare, ilmselt ei ole õppurid selle teemaga väga kursis. Hinnatakse rühmatööd ja soovitakse rohkem kirjutada. Veebis õppimise kohta ei ole eraldi kommentaare.

Uuringu tulemused näitavad, et Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurid hindavad keeleõpet ja selle korraldust kõrgkoolis. Aga kindlasti tasub tähele panna kommentaari, et alati saab paremini.

4. KOLME RAKENDUSKÕRGGKOOLI ÕPPURITE RAHULOLU ERIALAKEELEÕPPEGA. VÕRDLEV ANALÜÜS

Kategooria I: erialakeele õppe kasu

Kõigi kolme kõrgkooli õppurid leidsid, et kõige rohkem on nad saanud kasu erialase sõnavara õppimisest: Tallinna Tervishoiu kõrgkoolis 93,7%, Tallinna Tehnikakõrgkoolis 88% ja Sisekaitseakadeemias 85%.

Kõige väiksem kasutegur on välja toodud rahvusvahelise suhtlemise kogemuse saamisel ja need näitajad on Tallinna Tehnikakõrgkoolis 10%, Sisekaitseakadeemias 16% ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 16,6%. Selle ühe põhjusena on nimetatud Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis, et ei saanud osaleda üliõpilaste vahetusprogrammides nii palju, nagu varem. Sisekaitseakadeemia õppurid pigem ei soovi minna vahetusüliõpilaseks.

Kõik kolm kõrgkooli on esile toonud keeleteadmiste olulisuse: Tallinna Tervishoiu Kõrgkool 77,08%, Sisekaitseakadeemia 73% ja Tallinna Tehnikakõrgkool 71%. Õppurite jaoks on oluline ka väljendusoskus erialastel teemadel: Sisekaitseakadeemias 63%, Tallinna Tehnikakõrgkoolis 58% ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 60,4%.

Sisekaitseakadeemia õppurid leiavad, et kõrgkool panustab sellesse, et tulevasi ametnikke välja õpetada, Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurid leiavad, et keelekursused võiks olla pikemad ja loodud rohkem võimalusi madalama keeletasemega õppuritele. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurid tahaks õppida vene keelt, sest õppekavades enam vene keelt pole. Vene keelt on võimalik õppida valikainena.

Õppurid saavad erialast sõnavara õppida ja nad on sellega üldiselt rahul. Kõik näevad erialakeele õppimisel praktilist väärtust. Juurde soovitakse pikemaid kursusi ja lisaks mitmekesisemat keeltevalikut.

Kategooria II: õppijate motiveeritus

Uuringu küsitluses paluti õppuritel hinnata oma võõrkeeleõppe motivatsiooni. Kooliti on vastavad näitajad erinevad, kuid kuna suur osa vastanutest peab võõrkeelte õppimist väga vajalikuks (Sisekaitseakadeemia 76%, Tallinna Tehnikakõrgkool 69% ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkool 68,7%) ning ebavajalikuna ei näe seda uuringus osalejaist keegi, siis on eeldatav ka õppurite motiveeritus.

Õppurite motivatsioon õppida **eesti keelt** on kolme kõrgkooli võrreldes suurim Sisekaitseakadeemias, kus 92% hindab seda viiepalliskaalal maksimumpunktidega. Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on väga suure motivatsiooni näitajateks 59% ja Tallinna Tehnikakõrgkoolis 54%. Väga vähese motivatsiooniga ja mittemotiveeritud õppureid Sisekaitseakadeemias ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis ei ole. Tallinna Tehnikakõrgkoolis on väga vähese motivatsiooniga 7% õppuritest, mittemotiveeritud ei ole. Suure motiveerituse põhjendustena märgitakse eesti keele kui riigikeele piisavalt heal tasemel valdamise olulisust, sh õppetöös koolis (Tallinna Tervishoiu Kõrgkool ja Tallinna Tehnikakõrgkool), keeleoskuse vajalikkust seoses tööülesannetega, tööalases suhtluses (Sisekaitseakadeemia ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkool) ning sooviga olla tööturul piisavalt atraktiivne (Tallinna Tehnikakõrgkool).

Suur on ka vastajate **inglise keele** õpimotivatsioon: Sisekaitseakadeemias hindab oma motiveeritust viiepalliskaalal 5-ga 60% ja 4-ga 27%. Tallinna Tehnikakõrgkoolis on märkinud inglise keele õppimise motiveerituse väga kõrgeks 51% ja kõrgeks 34% küsitluses osalenutest. Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on vastavad näitajad 47% ja 45%. Tallinna Tehnikakõrgkoolis ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on väga vähese motiveeritusega vastanuid 2%, mittemotiveeritud ei ole. Sisekaitseakadeemias on mõlemad viimati mainitud näitajad 0%.

Sisekaitseakadeemia õppureid motiveerivad vajadus inglise keelt kasutada tööga seotud suhtluses, erialane enesetäiendamine ja osalemine rahvusvahelises suhtluses. Tallinna Tehnikakõrgkooli suure motiveerituse näitajad tulenevad vastajate väitel tarvidusest parandada keeleoskuse taset, kuna keele heal tasemel valdamine on

oluline nende eriala valdkonnas, et suuta edukalt suhelda inglise keeles kui rahvusvahelises keeles ja täiendada erialateadmisi. Keeleõppe motivaatorina märgitakse ka inglise keele kasutamist igapäevases töös. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurid toovad põhjendusena välja inglise keele valdamise olulisuse töösituatsioonides, töötamisel rahvusvahelises firmas, ingliskeelse erialakirjanduse lugemisel ja enesetäiendamisel.

Vene keele puhul on motiveeritus kõigis kolmes koolis väikseim: Sisekaitseakadeemias hindab oma motiveeritust viiepalliskaalal 5-ga 26% ja 4-ga 40%, väga madala motivatsiooniga on 11% vastajatest. Tallinna Tehnikakõrgkoolis on märkinud vene keele õppimise motiveerituse väga kõrgeks 33%, kõrgeks 27%, väga madala motivatsiooniga 0% ja mittemotiveeritud 7% küsitluses vastajatest. Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on vastavad näitajad 35%, 39% ja 4%. Sisekaitseakadeemias ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis ei ole mittemotiveeritud. Vene keele omandamisel töötab motivaatorina praktiline vajadus kasutada töösuhtluses heal tasemel vene keelt.

Kategooria III: õppemeetodite võrdlus

Analüüsides võrdlevalt kolme kõrgkooli õppijate hinnanguid õppemeetoditele, joonistusid kõrgkoolide vahel välja nii sarnasused kui ka erinevused.

Kõikide kõrgkoolide õppijad hindasid kõrgelt sõnavaramängude ja sõnavara õppimise (nt Quizlet) kasulikkust. Veebikeskkonna harjutused haaravad õppijaid aktiivselt kaasa ja võimaldavad erialasõnavara omandada interaktiivsete tegevuste kaudu. Ülesandeid saab teha nutiseadmetes ja arvutis, õppijad saavad neid teha endale sobival ajal ja sobivas kohas. Samuti peeti tõhusateks õppemeetodites paaristööd ja arutelu, toodi välja ka simulatsiooni olulisuse. Need õppemeetodid nõuavad koostööoskusi, mida läheb vaja kõikidel erialadel.

Tallinna Tehnikakõrgkooli ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppijad pigem ei eelista projektide koostamist ja rollimänge, kuna neid meetodeid hinnati keskmiste väärtustega. Tallinna Tehnikakõrgkooli õppijad tõid välja, et neile ei meeldi traditsioonilised õppemeetodid, näiteks tekstide kohta harjutuslehtede täitmine, sest neid peeti ebahuvitavateks, aga samas sooviksid nad õppida grammatikat süvitsi. Seevastu Sisekaitseakadeemia õppijad ei soovi grammatikat süvitsi õppida, kuna see vähendab nende sõnul keeleõppe motivatsiooni. Sisekaitseakadeemia ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurid hindasid väga madalalt kodulugemist, samas kui Tallinna Tehnikakõrgkooli õppijad andsid sellele kõrgema hinnangu. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppijad tõid tõhusate meetoditena välja ka teiste õpetamise ja probleemi lahendamise, millele Tallinna Tehnikakõrgkooli ja Sisekaitseakadeemia õppijad nii kõrget hinnangut ei andnud. Spetsiifiliste tekstide kirjutamine on raske ja nõuab spetsiifilisi teadmisi grammatikast ja eriala sõnavara tundmist, mistõttu ei ole raportite kirjutamist kõrgelt hinnatud.

Kõige madalamalt on hinnatud töö videotega: näiteks video dubleerimine, kuna see on aeganõudev ja nõuab tehnilisi oskusi, mida õppijatel ei pruugi olla. Sisekaitseakadeemia õppijad tõid eraldi välja, et neile ei meeldi aktiivõppemeetodid, kus kasutatakse nutitelefone.

Ajurünnakut ei hinnanud kõrgelt ühegi kõrgkooli õppurid.

Kokkuvõtteks andsid kolme kõrgkooli õppijad sarnaste õppemeetodite tõhususele üsna sarnase hinnangu. Kuigi kõrgkoolide spetsiifika on erinev, siis tundub, et õppijad peavad oluliseks meeskonnatööd ja erialase sõnavara tundmist ja praktilist kasutamist ning eelistatakse meetodeid, mis seda toetavad. Rohkem soovitakse harjutada erialakeelt aktiivsetes ja reaalses suhtlusolukordades, milles pööratakse tähelepanu pigem edastatavale sõnumile, mitte niivõrd selle grammatilisele õigsusele.

Kategooria IV: õppurite motivatsiooni takistavad tegurid

Kolme rakenduskõrgkooli õppurite motivatsiooni takistavaid tegureid analüüsiti nelja alamkategooria järgi: motivatsioon, õppemeetodid, õpikeskkond ning õppuri ja õppejõu roll keeleõppe protsessis. Küsitluse tulemusi võrreldes nähtub, et kõigi kolme kõrgkooli õppurite hinnangud on sarnased.

Motiveerituse kategoorias on motivatsiooni takistavad tegurid kolme kõrgkooli õppurite hinnangul ühesed: nii Sisekaitseakadeemia, Tallinna Tehnikakõrgkooli kui ka Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurid toovad peamiste motivatsiooni takistavate teguritena esile hirmu rääkida võõrkeeles ja teha vigu, ebapiisava keeleoskuse ning ka huvi puudumise keele vastu ja laiskuse. Sisekaitseakadeemia ja Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurid on maininud ka liigset õppekoormust, mis takistab pühendunult keelt õppida.

Õppemeetodite kategooria tulemusi võrreldes selgub, et Sisekaitseakadeemia ja Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurid peavad motivatsiooni takistavateks teguriteks ajakohastamata ja igavaid õppematerjale ning ebahuvitavaid ülesandeid, milles ei kaasata õppureid piisavalt. Sisekaitseakadeemia õppurid mainivad ka liigset keskendumist grammatikale. Õppurid ei taju grammatikat kui keeleoskuse vajalikku elementi, ilma milleta ei ole võimalik oman-

dada ja arendada pädevat kõnet. Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurite arvates on peamine takistav tegur see, et kasutatavad õppematerjalid on mõeldud kõrgema keeletasemega õppuritele.

Õpikeskkonna vaates on kõigi kolme kõrgkooli õppurite arvates peamine motivatsiooni takistav tegur õppurite ebaühtlane keeletase klassiruumis. Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurid toovad esile ka liiga suured õpperühmad. Samuti mainivad kõigi kõrgkoolide õppurid distantsõppe ebaefektiivsust keeleõppe puhul, seda vaatamata e-keskkonna mitmekülgsetele tehnilistele võimalustele ja aktiivõpet toetavale tarkvarale. Õppurite hinnangul on distantsõpe ainult üks õppevormidest ega sobi püsivaks keeleõppekeskkonnaks. Sisekaitseakadeemia õppurite hinnangul on probleem ka õppetöö ebaregulaarsus.

Õppuri ja õppejõu rolli kategooria tulemusi võrreldes selgub, et õppejõu suhtlemisoskust peavad oluliseks nii Sisekaitseakadeemia kui ka Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurid. Peamised motivatsiooni takistavad tegurid on mõlema kõrgkooli õppurite hinnangul õppejõu ebasõbralik suhtlemine ja liigne nõudlikkus, mis tekitab õppijates hirmutunnet. Nii Sisekaitseakadeemia kui ka Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurid mainivad liigset kiirustamist tunnis. Sisekaitseakadeemia õppurite arvates takistab õpet ka see, kui õppejõud ei kaasa piisavalt kõiki õppureid. Tallinna Tehnikakõrgkooli õppijad leiavad, et motivatsiooni pärsib ka see, kui õppejõud ei ole tunniks piisavalt valmistanud. Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis vastav kategooria puudub.

5. ETTEPANEKUD ERIALAKEELEÕPPE TÕHUSTAMISEKS KOLMES RAKENDUSKÕRGGKOOIS

Sisekaitseakadeemia

Sisekaitseakadeemia õppurite rahulolu-uuringu analüüsi tulemusena tehakse keeleõppe kvaliteedi parandamiseks järgmised ettepanekud:

- Pakkuda valikainena eesti ametikeele kursust kõigile õppuritele.
- Korraldada enne õppetöö algust vene keele ettevalmistuskursus 0-keele tasemega õppuritele, et ühtlustada osarühmade keeletaset.
- Jätkata keeleõppe motivatsiooni toetamist ja arvestada iga õppuri õppimisvõimet.
- Pöörata senisest veel enam tähelepanu suhtluskeele arendamisele ja vähem grammatikale; kasutada tõhusamaid aktiivõppemeetodeid keelebarjääri ületamiseks (nt mängustatud meetodeid).
- Koostöös kolledžitega muuta õppekorraldust nii, et keeleõpe oleks järjepidev ega jääks liiga pikka pausi loengute vahel.
- Laiendada õppemeetodite valikut ja mõelda paremini läbi tunnikäik integreeritud aine- ja keeleõppes.
- Lõimida rohkem keeleaineid erialaainetesse ja vastupidi.
- Tõhustada integreeritud aine- ja keeleõppes koostööd keele- ja aineõppejõudude vahel.
- Korraldada üritusi, mis toetaksid õppurite toimetulekut inglise keeles suhtlemisel rahvusvahelises keskkonnas, sh julgustada suhtlust välisõppuritega (nt ühisseminaridel, arutelutubades, keelekohvikutes).
- Kasutada distantsõpet keeleõppe puhul mõeldukalt.

Tallinna Tehnikakõrgkool

Tallinna Tehnikakõrgkooli õppurite rahulolu-uuringu analüüsi tulemusena tehakse keeleõppe kvaliteedi parandamiseks järgmised ettepanekud:

- Korraldada erineva tasemega keelekursusi, sh 0-keele tasemega ja suurendada õpetatavate võõrkeelte valikut.
- Suurendada võõrkeeleõppe mahtu ja kontakttundide arvu.
- Korraldada õppurite keele taseme testimine ja koostada keelegrupid sarnaste testitulemuste alusel.
- Mitmekesistada õppemeetodite valikut, suurendades suhtlust ja rühmatöid sisaldavate ning interaktiivsete ülesannete osakaalu; lisada loomingulisuse kujundamiseks mängulisi elemente.
- Uuendada ja ajakohastada õppematerjale pidevalt.
- Lisada erialakeele tundidesse ka grammatikateemasid.
- Luua klassiruumis õppimist toetav ja julgustav õhkkond.
- Tõhustada koostööd keele- ja erialaõppejõudude vahel.
- Distantsõpet rakendada vaid vajaduse korral ja kasutada erinevaid õppemeetodeid ka distantsõppe korral.

Tallinna Tervishoiu Kõrgkool

Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õppurite rahulolu-uuringu analüüsi tulemusena tehakse keeleõppe kvaliteedi parandamiseks järgmised ettepanekud:

- Suurendada eesti ja inglise keele tundide mahtu õppurite tagasisidele tuginedes.
- Korraldada erialase vene keele kursusi, lähtudes õppurite vajadusest praktiliselt ja tööl.
- Korraldada eri tasemel võõrkeelekursusi, sest õppurid toovad motivatsiooni takistava tegurina esile loengumaterjali orienteerituse peamiselt kõrge keeletasemega õppijatele ning kõrgema tasemega tunnis õppides ei saa nad maksimaalset kasu.
- Mitmekesistada rühmatöid ja simulatsiooniülesandeid selleks, et õppurid saaksid keelt rohkem praktiseerida.
- Jätkata nii eesti kui ka inglise keele tundides akadeemilise keeleoskuse arendamist, tuginedes erialastele teadustekstidele.
- Kasutada distantsõpet mõõdukalt, sest õppijad on selle esile toonud õppeprotsessi takistava tegurina.
- Pakkuda rohkem erialaste tekstide kirjutamise võimalusi, kuna õppurid peavad seda oluliseks.
- Kasutada ka erialatundides rohkem LAK-õpet.
- Pakkuda rohkem mitteformaalseid keeleõppe võimalusi.
- Korraldada kõrgkoolide vahel keeleõppe tegevusi, et pakkuda õppuritele aktiivseid keelekasutuse võimalusi.
- Julgustada suhtlust välisõppuritega, et õppurid saaksid harjutada nii eesti, vene kui ka inglise keeles suhtlemist.

Kokkuvõte

Kolme rakenduskõrgkooli korraldatud õppurite rahulolu-uuring näitas, et üldine rahulolu keeleõppesüsteemiga on kõigis kõrgkoolides küllaltki suur: Sisekaitseakadeemias on rahul 72%, Tallinna Tehnikakõrgkoolis 84% ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 54%. Keeleõppesüsteemiga ei ole rahul Sisekaitseakadeemias ja Tallinna Tehnikakõrgkoolis 6%, Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 2%.

Kõigi koolide õppurite hinnangul on võõrkeelte õppimine kasulik ja vajalik ning nad leidsid, et kõige rohkem on nad saanud kasu erialase sõnavara õppimisest: Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 93,7%, Tallinna Tehnikakõrgkoolis 88% ja Sisekaitseakadeemias 85%. Samuti on peetud oluliseks keeleteadmisi ja väljendusoskust erialastel teemadel. Vähem oluliseks peetakse rahvusvahelist suhtlemist eri põhjustel: Tallinna Tehnikakõrgkoolis õppurite vähene motivatsioon; Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis Covid-19 tõttu võimaluste puudumine.

Õppurite motivatsioon õppida **eesti keelt** on väga suur Sisekaitseakadeemias (92%), Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis on see 59% ja Tallinna Tehnikakõrgkoolis 54%. Põhjendustena märgitakse eesti keele kui riigikeele piisavalt heal tasemel valdamise olulisust, keeleoskuse vajalikkust seoses töökohustustega ning sooviga olla tööturul piisavalt atraktiivne. **Inglise keele** õpimotivatsioon on samuti suur: Sisekaitseakadeemias 87%, Tallinna Tehnikakõrgkoolis 85% ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 92%. Õppijad on motiveeritud kasutama inglise keelt igapäevases töös ja enesetäiendamiseks. Võrreldes inglise keelega on **vene keele** õpimotivatsioon kõigis kolmes kõrgkoolis väiksem: Sisekaitseakadeemias 66%, Tallinna Tehnikakõrgkoolis 60% ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 74%. Vene keele omandamist motiveerib praktiline vajadus kasutada töises suhtluses heal tasemel vene keelt.

Õppemeetoditest eelistatakse sõnavaramänge, veebikeskkonna harjutusi, interaktiivseid tegevusi ja koostööoskusi toetavaid ülesandeid: paaristööd, arutelu, simulatsiooni. Vähem väärtustatakse projektide koostamist, rollimänge, traditsioonilisi õppemeetodeid (tekstide kohta harjutuslehtede täitmine, grammatika ja kodulugemine), tööd videoga ja ajurünnakut.

Õppurite motivatsiooni takistavate teguritena märgiti hirmu rääkida võõrkeeles ja teha vigu, ebapiisavat keeleoskust, huvi puudumist konkreetse keele vastu, laiskust ja liigset õppekoormust. Takistavateks teguriteks peetakse samuti ajakohastamata ja igavaid õppematerjale ning ebahuvitavaid ülesandeid, milles ei kaasata õppureid piisavalt, ja keeletasemele ebasobivat õppematerjali. Motivatsiooni pärsib ka õppurite ebaühtlane keeletase klassiruumis, suured õpperühmad, distantsõpe, tunni liiga kiire tempo, õppejõu ebasõbralik suhtlemine ja liigne nõudlikkus.

Õppurid näevad erialakeele õppimisel praktilist väärtust ja hindavad kõrgkoolide panust spetsialistide väljaõppesse, kuid teevad ettepanekuid keeleõppesüsteemi parendamiseks. Nad soovivad ühtlasema keeletasemega klassiruumi, vähem distantsõpet, mitmekesisemat keelte valikut, pikemaid ja järjepidevaid keelekursusi kogu õppeaja vältel ning rohkem eri keeletasemega kursusi.

Kasutatud kirjandus

- Denscombe, M., 2010. *The Good Research Guide: For small-scale social research*. Maidenhead: McGraw-Hill Education; Open University Press.
- Denzin, N., & Lincoln, Y., 1994. *Handbook of qualitative research*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications Inc.
- Dudley-Evans, T., & Saint John, M. J., 1998. *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P., 2005. *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Medicina.
- Hutchinson, T. & Waters, A., 1987. *English for specific purposes: A learner-centered approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Laurence, A., 1998. Defining English for Specific Purposes and the Role of the ESP practitioner. *Annual Review of Aizu University Center for Language Research*.
- Saarlo, K. & Sõrmus, E. 2008. *Kuidas õpetada erialakeelt. Metoodika käsiraamat*. Tallinn: Eesti Ekspressi Kirjastus.
- Kikerpill, T. & Sõrmus, E., 2008. *Erialaõppe ja keeleõppe lõimimisest. Käsiraamat vene õppekeelega kutseõppeasutustele*. Tallinn: Eesti Ekspressi Kirjastus.
- Smith, D. W., 2009. Phenomenology. In E. N. Zalta (Ed.). *The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2009 Edition)*. <https://plato.stanford.edu/search/search?query=phenomenology>
- Swales, J. M., 2000. Languages for specific purposes. *Annual Review of Applied Linguistics*, 20, pp. 59–76.
- Ummus, H., Kotkas, E. & Piirsalu, S., 2015. Keeleõpetus Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 1972–2015. A. Sepp, E. Sõrmus, S. Piirsalu (Toim.). *Tallinna Tervishoiu Kõrgkool – 75, lk 80–89*. Tallinn: Active Print OÜ.

LISA. KÜSITLUSANKEET

Osa A:

Uuringut korraldab Sisekaitseakadeemia, Tallinna Tehnikakõrgkool ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkool. Uuringus osalemine on anonüümne. Teie arvamus võimaldab arendada kolme rakenduskõrgkooli keeleõpet.

Missuguseid võõrkeeli olete õppinud ja mitu aastat?

Milline on Teie enda hinnangul Teie võõrkeele tase? (Valige Teile sobiv variant iga keele puhul)

Hinda oma võõrkeeleõppe motivatsiooni skaalal 1-5.

1- ei ole üldse motiveeritud, 2- olen vähe motiveeritud; 3- ei oska öelda; 4- olen piisavalt motiveeritud, 5- olen väga motiveeritud

Kui oluliseks peate erialast keeleoskust skaalal 1-5.

1 - ei ole üldse oluline, 2 - pigem ei ole oluline, 3 - ei oska öelda, 4 - pigem on oluline, 5 - on väga oluline

Mis põhjustel Te vajate erialase võõrkeele oskust? Täiendage loetelu.

A1. Vanus:

- kuni 20
- 21-25
- 26-30
- 31-35
- 36-40
- 41-45
- 45-50
- 50+

A2. Mis kõrgkoolis Te õpite?

- Sisekaitseakadeemia
- Tallinna Tehnikakõrgkool
- Tallinna Tervishoiu Kõrgkool

A3. Millisel haridustasemel Te praegu õpite?Kutseõpe Kõrgharidus Teised

Teised

A4. Mitmendal kursusel Te õpite?1. kursusel 2. kursusel 3. kursusel 4. kursusel Kutseõppe 1. õppeaasta Kutseõppe 2. õppeaasta Teised

Teised

A5. Teie emakeel(ed) on:eesti keel vene keel Teised

Teised

A6. a) eesti keel

- Pole üldse õppinud
- Kuni 1 aasta
- 1-3 aastat
- 4-5 aastat
- 6 ja enam aastat

A7. b) vene keel

- Pole üldse õppinud
- Kuni 1 aasta
- 1-3 aastat
- 4-5 aastat
- 6 ja enam aastat

A8. c) inglise keel

- Pole üldse õppinud
- Kuni 1 aasta
- 1-3 aastat
- 4-5 aastat
- 6 ja enam aastat

A9. muu võõrkeel

- Pole üldse õppinud
- Kuni 1 aasta
- 1-3 aastat
- 4-5 aastat
- 6 ja enam aastat

A10. a) eesti keel

- A 0 Ma ei oska üldse keelt
- A1.1 Tean üksikuid sõnu ja fraase
- A1.2 Minu keeleoskus on piiratud, mistõttu esineb raskusi ka igapäevastes olukordades
- A2.1 Minu sõnavara on piiratud
- A2.2 Minu sõnavara ja grammatikakasutus pole ladus
- B1.1 Mõnikord teen vigu, ent need ei sega suhtlemist
- B1.2 Raskemates (uutes) olukordades teen vigu ja sõnavara napib
- B2.1 Minu keelekasutus on mitmekülgne ja ladus
- B2.2 Valdan keelt vabalt, kuid vahel harva tekib raskusi stiililiste erinevuste ja idiomide täpsel mõistmisel
- C1 Valdan keelt täiesti vabalt

A11. b) vene keel

- A 0 Ma ei oska üldse keelt
- A1.1 Tean üksikuid sõnu ja fraase
- A1.2 Minu keeleoskus on piiratud, mistõttu esineb raskusi ka igapäevastes olukordades
- A2.1 Minu sõnavara on piiratud
- A2.2 Minu sõnavara ja grammatikakasutus pole ladus
- B1.1 Mõnikord teen vigu, ent need ei sega suhtlemist
- B1.2 Raskemates (uutes) olukordades teen vigu ja sõnavara napib
- B2.1 Minu keelekasutus on mitmekülgne ja ladus
- B2.2 Valdan keelt vabalt, kuid vahel harva tekib raskusi stiililiste erinevuste ja idiomide täpsel mõistmisel
- C1 Valdan keelt täiesti vabalt

A12. c) inglise keel

- A 0 Ma ei oska üldse keelt
- A1.1 Tean üksikuid sõnu ja fraase
- A1.2 Minu keeleoskus on piiratud, mistõttu esineb raskusi ka igapäevastes olukordades
- A2.1 Minu sõnavara on piiratud
- A2.2 Minu sõnavara ja grammatikakasutus pole ladus
- B1.1 Mõnikord teen vigu, ent need ei sega suhtlemist
- B1.2 Raskemates (uutes) olukordades teen vigu ja sõnavara napib
- B2.1 Minu keelekasutus on mitmekülgne ja ladus
- B2.2 Valdan keelt vabalt, kuid vahel harva tekib raskusi stiililiste erinevuste ja idiomide täpsel mõistmisel
- C1 Valdan keelt täiesti vabalt

A13. muu

- A 0 Ma ei oska üldse keelt
- A1.1 Tean üksikuid sõnu ja fraase
- A1.2 Minu keeleoskus on piiratud, mistõttu esineb raskusi ka igapäevastes olukordades
- A2.1 Minu sõnavara on piiratud
- A2.2 Minu sõnavara ja grammatikakasutus pole ladus
- B1.1 Mõnikord teen vigu, ent need ei sega suhtlemist
- B1.2 Raskemates (uutes) olukordades teen vigu ja sõnavara napib
- B2.1 Minu keelekasutus on mitmekülgne ja ladus
- B2.2 Valdan keelt vabalt, kuid vahel harva tekib raskusi stiililiste erinevuste ja idiomide täpsel mõistmisel
- C1 Valdan keelt täiesti vabalt

A14. a) eesti keel

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

A15. Kommentaarid

A16. b) vene keel

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

A17. Kommentaarid

A18. c) inglise keel

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

A19. Kommentaarid**A20. Kas olete kursis oma õppeasutuse keeleõppe võimalustega?**

 Jah

 Ei
A21. Kas Teie kõrgkoolis õpetatakse (valige sobilik, võite valida mitu):

 üldkeelt

 erialast võõrkeelt

 lõimitud aine- ja keeleõpet (tunnis on võõrkeele- ja erialaõppejõud/metoodika, mille abil omandatakse võõrkeel teisi aineid õppides)
A22. Kuidas olete rahul Teie õppeasutuse pakutud keeleõppe võimalustega? Palun põhjendage.

 1 - üldse ei ole rahul

 2 - pigem ei ole rahul

 3 - ei oska öelda

 4 - pigem olen rahul

 5 - olen väga rahul **A23. Missuguste väidetega järgnevast loetelust nõustute? Täiendage loetelu.**
Erialast võõrkeelt iseloomustavad:

 õppematerjalideks on autentset erialased tekstid

 lisaks sõnavara omandamisele annab õppematerjal ka erialaseid teadmisi

 erialase sõnavara praktiseerimine & omandamine on eesmärgistatud, ei ole tuima pähetuupimist

 keeleõppe on seotud huvipakkuva erialaga

 keeleõppejõud ja aineõppejõud teevad koostööd

tunnis kasutatud õppemeetodid on tõhusad

õpikeskkond on toetav

tunnikäik on edasiviiv

ei ole kogemust

ei oska öelda

Teised

Teised

A24. Missuguste väidetega järgnevast loetelust nõustute? Täiendage loetelu.

Lõimitud aine- ja keeleõpet iseloomustavad:

õppematerjalideks on autentseid erialased tekstid

lisaks sõnavara omandamisele annab õppematerjal ka erialaseid teadmisi

erialase sõnavara praktiseerimine & omandamine on eesmärgistatud, ei ole tuima pähetuupimist

keeleõpe on seotud huvipakkuva erialaga

keeleõppejõud ja aineõppejõud teevad koostööd

tunnis kasutatud õppemeetodid on tõhusad

õpikeskkond on toetav

tunnikäik on edasiviiv

ei ole kogemust

ei oska öelda

Teised

Teised

A25. Teie suhe erialase võõrkeele õppega:

õpin praegu

õppisin kuni 3 aastat tagasi

õppisin rohkem kui 3 aastat tagasi

A26. Kuidas olete rahul erialase võõrkeelekursusega? Põhjendage oma valikut.

1 - üldse ei ole rahul

2 - pigem ei ole rahul

3 - ei oska öelda

4 - pigem olen rahul

5 - olen väga rahul

A27. Kui oluliseks peate erialase võõrkeele õppimist? Põhjendage oma valikut.

1 - üldse ei ole vajalik

2 - pigem ei ole vajalik

3 - ei oska öelda

4 - pigem vajalik

5 - on väga vajalik

A28. a) eesti keel

1

2

3

4

5

A29. Kommentaarid

A30. b) vene keel

1

2

3

4

5

A31. Kommentaarid

A32. c) inglise keel

1

2

3

4

5

A33. Kommentaarid**A34. a) eesti keel**

- tööga seonduv rääkimine: telefonikõned, suhtlemine klientidega
- tööga seonduv kirjutamine: dokumendid, ametikirjad, projektide koostamine, tellimuste koostamine
- erialane enesetäiendamine
- osalemine rahvusvahelistes projektides
- töötamine rahvusvahelises firmas
- erialase võrkeelse kirjanduse lugemine üliõpilastööde (referaat, projektitöö, kursusetöö, lõputöö, jne) koostamiseks
- üliõpilastööde (referaat, projektitöö, kursusetöö, lõputöö, jne) kirjutamine
- Teised

Teised

A35. b) vene keel

- tööga seonduv rääkimine: telefonikõned, suhtlemine klientidega
- tööga seonduv kirjutamine: dokumendid, ametikirjad, projektide koostamine, tellimuste koostamine
- erialane enesetäiendamine
- osalemine rahvusvahelistes projektides
- töötamine rahvusvahelises firmas
- erialase võrkeelse kirjanduse lugemine üliõpilastööde (referaat, projektitöö, kursusetöö, lõputöö, jne) koostamiseks
- üliõpilastööde (referaat, projektitöö, kursusetöö, lõputöö, jne) kirjutamine

Teised

Teised

A36. c) inglise keel

tööga seonduv rääkimine: telefonikõned, suhtlemine klientidega

tööga seonduv kirjutamine: dokumendid, ametikirjad, projektide koostamine, tellimuste koostamine

erialane enesetäiendamine

osalemine rahvusvahelistes projektides

töötamine rahvusvahelises firmas

erialase võõrkeelse kirjanduse lugemine üliõpilastööde (referaat, projektitöö, kursusetöö, lõputöö, jne) koostamiseks

üliõpilastööde (referaat, projektitöö, kursusetöö, lõputöö, jne) kirjutamine

Teised

Teised

A37. Missuguste väidetega järgnevast loetelust nõustute? Täiendage loetelu.
Erialase võõrkeele kursus andis mulle:

erialaseid teadmisi (tekstid andsid lisateavet erialatundides õpitule)

keelealaseid teadmisi ja oskusi

erialast sõnavara

väljendusoskust erialastel teemadel

rühmatöö kogemuse

eneseväljendusjulguse võõrkeeles

rahvusvahelise suhtlemise kogemuse (välisüliõpilastega)

Teised

Teised

A38. Kommentaarid

A39. Missuguste väidetega järgnevast loetelust nõustute? Täiendage loetelu.*Lõimitud aine- ja keele loengud andsid mulle:*erialaseid teadmisi keelealaseid teadmisi ja oskusi erialast sõnavara väljendusoskust suhtlemisel erialastel teemadel kogemuse rühmatöös eneseväljendusjulguse võõrkeeles rahvusvahelise suhtlemise kogemuse (välisüliõpilastega) meil ei ole lõimitud aine- ja keeleõpet Teised

Teised

A40. Kommentaarid**A41. Missuguste väidetega järgnevast loetelust nõustute? Täiendage loetelu.**

Üldkeele kursus andis mulle:

väljendusoskust suhtlemiseks

keelealaseid teadmisi ja oskuseid

kogemuse rühmatöök

eneseväljenduse oskust

rahvusvahelise suhtlemise kogemuse

Teised

Teised

A42. Kommentaarid**A43. Millised tegurid takistavad Teie arvates õppija aktiivset osalemist võõrkeeletunnis?**

A44. Vali kuni 10 õppetegevust ja -vormi, mis sinu arvates on kõige tõhusamad.

- Teksti kohta koostatud harjutuslehtede täitmine
- Rühmatöö
- Paaristöo
- Individuaalne töö
- Seminar
- Skeemide, plakatite jms koostamine ning nende põhjal teemast kokkuvõtte esitamine
- Teiste õpetamine
- Arutelu (näit päevakajalised erialateemad)
- Simulatsioon (reaalse tööprotsessi/-toimingu jäljendamine)
- Erialase ettekande tegemine
- Erialase raporti kirjutamine
- Video dubleerimine
- Video tegemine
- Õppekäigud
- Dialoogide tegemine
- Probleemi lahendamine
- Projekti koostamine
- Kodulugemine ning sellega seonduv
- Sõnavaraõpe (sh Quizlet'i abil)
- Sõnavaramängud (näit Jeopardy, Kahoot)
- Kokkuvõtte, kirjelduse, tutvustuse kirjutamine
- Rollimängud
- Ajurünnak
- Teised

Teised

A45. Kuidas muuta Teie õppeasutuses keeleõpet tõhusamaks? Teie mõtted ja ettepanekud.

Täname Teid, et leidsite küsimustiku täitmiseks aega! Teie arvamus on meie jaoks äärmiselt oluline!

Sisekaitseakadeemia keelekeskus